

METODIKA NA INFORMOVANIE STREDNÝCH ODBORNÝCH ŠKÔL, VYSOKÝCH ŠKÔL A ZAMESTNÁVATEĽOV O ROZŠÍRENÍ SVOJICH AKTIVÍT O OBLASŤ CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA

Verzia:	2.0
Vytvoril:	Kolektív zamestnancov Štátneho inštitútu odborného vzdelávania – národný projekt Systém overovania kvalifikácií v SR
Schválil:	

OBSAH

ÚVOD A CIEĽ.....	3
1 REGIONÁLNE POTREBY TRHU PRÁCE	4
2 STRATEGICKÉ DOKUMENTY	7
3 AUTORIZOVANÉ INŠTITÚCIE	9
3.1 Úlohy autorizovanej inštitúcie	9
3.2 Kto sa môže stať autorizovanou inštitúciou	10
3.3 Kritériá, ktoré musí AI spĺňať	11
4 CIEĽOVÉ SKUPINY INFORMOVANIA	12
4.1 Stredné odborné školy	12
4.2 Vysoké školy	15
4.3 Zamestnávateľia.....	17
5 VÝZNAM ROZŠÍRENIA AKTIVÍT O CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE V OBLASTI SYSTÉMU OVEROVANIA KVALIFIKÁCIÍ	20
5.1 Význam systému overovania kvalifikácií pre stredné odborné školy.....	20
5.2 Význam systému overovania kvalifikácií pre vysoké školy	21
5.3 Význam systému overovania kvalifikácií pre zamestnávateľov	22
6 VÝBER A OSLOVOVANIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN INFORMOVANIA	24
6.1 Postup pri výbere cieľových skupín informovania	24
6.2 Postup pri výbere efektívnych nástrojov informovania	25
ZÁVER.....	34
ZOZNAM SKRATIEK	35
ZOZNAM TABULIEK A OBRÁZKOV	36
ODPORÚČANÁ A POUŽITÁ LITERATÚRA	37
ZOZNAM ELEKTRONICKÝCH PRÍLOH	41

ÚVOD A CIEĽ

Overenie aktuálnych vedomostí, zručností a kompetencií zaručuje nielen jednotlivcom, ale aj zamestnávateľom efektívne a flexibilne reagovať na potreby trhu práce, ako aj na celospoločenské zmeny v národnom hospodárstve. Overovanie kvalifikácií je cieľom národného projektu Systém overovania kvalifikácií v Slovenskej republike (ďalej ako NP SOK). V rámci informovanosti subjektov je žiaduce, aby pochopili zámer a najmä prínos systému overovania kvalifikácií (ďalej ako SOK) pre nich samotných, vo forme vyššej konkurencieschopnosti a flexibility.

Zavedenie SOK by malo byť zrozumiteľné a je dôležité, aby všetci cieľene oslovení porozumeli pozitívam, skutočnosti, že systém je pre nich pomocnou rukou pri rozšírení svojich aktivít o oblasť celoživotného vzdelávania (ďalej ako CŽV) pri získavaní postavenia na trhu práce a na uspokojovaní dopytu po zamestnávaní vybraných kvalifikácií v rámci spoločenskej zodpovednosti.

Metodika na informovanie stredných odborných škôl (ďalej ako SOŠ), vysokých škôl (ďalej ako VŠ) a zamestnávateľov na rozšírenie svojich aktivít o oblasť CŽV (ďalej ako Metodika) vychádza z dokumentu *Obsahové zameranie metodiky na informovanie SOŠ, vysokých škôl a zamestnávateľov o rozšírení svojich aktivít o oblasť CŽV*. Hlavným cieľom metodiky je vytvorenie postupov informovania SOŠ, VŠ a zamestnávateľov o možnosti začlenenia CŽV do svojich aktivít prostredníctvom systému overovania kvalifikácií.

Metodika je určená pre Dodávateľa služieb v rámci zákazky „Nastavenie a implementácia štruktúry systému overovania kvalifikácií“, ktorý bude oslovovať jednotlivé subjekty, komunikovať a propagovať NP SOK za účelom informovania SOŠ, VŠ a zamestnávateľov o možnosti pôsobenia ako autorizovaná inštitúcia.

Metodika má slúžiť ako návod/manuál na spoluprácu s cieľovými skupinami informovania. Príslušné cieľové skupiny sa rozšírením svojich aktivít o CŽV v oblasti SOK pripravujú na možnosť stať sa autorizovanými inštitúciami. Výsledkom procesu informovania by mala byť ambícia oslovených subjektov o vstup do SOK v pozícii autorizovanej inštitúcie, ako aj pretavenie ich záujmu do podania žiadosti o autorizáciu.

Obsah Metodiky je koncipovaný do šiestich kapitol. Prvá kapitola sa venuje regionálnym potrebám trhu práce. Druhá kapitola vymedzuje strategické dokumenty, tretia kapitola približuje autorizované inštitúcie, štvrtá kapitola popisuje cieľové skupiny informovania. Piata kapitola je venovaná významu zapojenia sa do SOK pre SOŠ, VŠ a zamestnávateľov. V šiestej kapitole je uvedená stratégia oslovovania jednotlivých cieľových skupín informovania.

1 REGIONÁLNE POTREBY TRHU PRÁCE

NP SOK je zameraný na postupnú úpravu existujúcich mechanizmov, vytvorenie nových prvkov a ich odskúšanie a zavedenie do systému ČŽV tak, aby sa vytvorili možnosti na získavanie kvalifikácií a výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa aj mimo systému formálneho vzdelávania pre všetkých občanov SR.

Hlavným cieľom NP SOK je vytvoriť systém uznávania a/alebo hodnotenia jednotiek vzdelávacích výstupov nadobudnutých v rámci neformálneho vzdelávania a/alebo informálneho učenia sa, čím sa predpokladá zvýšenie kvality a efektívnosti celoživotného vzdelávania. Jednotlivci tak budú môcť získať doklad - osvedčenie o kvalifikácii - ktorý bude ekvivalentný s dokladom nadobudnutým formálnym vzdelávaním. To si okrem iného vyžaduje **inštitucionálne oddelenie vzdelávania od overovania kvalifikácií** v nadväznosti na jednotlivé fázy procesu overovania. S tým súvisí nastavenie a zavedenie systému overovania kvalifikácií, ako aj nastavenie primeranej účasti na overovaní kvalifikácií zo strany jednotlivcov.

Pri tvorbe SOK je nevyhnutné vziať do úvahy potreby jednotlivých sektorov národného hospodárstva. Verifikované potreby trhu práce by mali byť objednávkou aj na programy ďalšieho vzdelávania. Potreba regionálneho pohľadu na dopyt po kvalifikovanej pracovnej sile vyplýva z nízkej ochoty priemerného jednotlivca k študijnej mobilite (nákladnosť kurzov, nízka informovanosť a miesto vzdelávania). Na tento fenomén upozorňujú Slovensko pravidelne OECD¹ aj Európska komisia². Slovenský trh práce má jednu z najnižších fluktuácií pracovnej sily v EÚ. Tento problém má viacero príčin:

1. Vnútoraná geografia krajiny (hornatý terén) a nedostatočná úroveň infraštruktúry predlžuje a predražuje cestovanie medzi regiónmi.
2. Nižšia mzdová úroveň v chudobnejších regiónoch Slovenska robí dochádzanie za prácou menej atraktívnou (výška mzdy je po odrátaní cestovného na porovnateľnej úrovni ako výška sociálnej dávky).
3. Občania Slovenska majú v Európe³ jeden z najvyšších podielov vlastníctva nehnuteľnosti, v ktorej bývajú. Trend v bohatších, západoeurópskych krajinách, je pritom opačný – stúpa preferencia nájomného bývania. Nájomné bývanie je pritom flexibilnejšie na zmenu ako vlastníctvo nehnuteľností, ktoré je v prípade občanov Slovenska často celoživotnou záležitosťou. S tým súvisí aj nízka ochota presťahovania sa za prácou, keďže ľudia sú „naviazaní“ na nehnuteľnosť, ktorú vlastnia, a do ktorej investovali čas a nemalé finančné zdroje. Ochota presťahovať sa za prácou z dediny do okresného či krajského mesta je preto u obyvateľov menšia. V roku 2011 len 3 % z tých, ktorí zmenili bydlisko, uviedli, že príčinou bolo nové zamestnanie. S tým úzko

¹ Inštitút zamestnanosti (2009). OECD: Problémom slovenského trhu práce je nízka mobilita a vysoké regionálne rozdiely. [Online]: www.iz.sk/sk/stanoviska/OECD-Problemom-slovenskeho-trhu-prace-je-nizka-mobilita-a-vysoke-regionalne-rozdiely

² Európska komisia (2015). Správa o krajine, Slovensko 2015. [Online]: ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2015/cr2015_slovakia_sk.pdf

³ Eurostat (2012). Population by tenure status. [Online]: ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Population_by_tenure_status_2012_%281%29_%28%25_of_population%29_YB14_II.png

súvisí aj nedostatočne rozvinutý trh s bývaním, resp. s nájomnými bytmi, z ktorých sa drvivá väčšina nachádza v Bratislavskom kraji⁴ (Dinga, Ďurana 2015).

Špecifiká jednotlivých krajov:

Bratislavský kraj je špecifický oproti ostatným regiónom Slovenska. Nízka nezamestnanosť a na druhej strane vysoká miera zamestnanosti vo všetkých odvetviach hospodárstva predurčujú Bratislavský kraj na dominantné miesto na trhu práce. Napriek vyšším nákladom na život ako aj nákladom na podnikanie je Bratislavský kraj obrovským lákadlom pre obyvateľov hľadajúcich prácu ako aj pre podnikateľov či zahraničné spoločnosti, ktorí si Bratislavu vybrali za sídlo svojej spoločnosti, resp. za sídlo svojej regionálnej pobočky.

Trnavský kraj je špecifický oproti ostatným regiónom Slovenska. Napriek tomu, že patrí medzi najproduktívnejšie poľnohospodárske kraje SR, má najrozvinutejší priemysel a dopravná poloha Trnavského kraja je významne exponovaná. Napriek tomu má problémy s náborom zamestnancov na nízkokvalifikované pracovné pozície.

Trh práce v **Trenčianskom kraji** má z hľadiska ekonomickej štruktúry priemyselnopoľnohospodársky charakter. V poslednom období nastáva útlm silných odvetví priemyslu – baníctva, textilného a obuvníckeho priemyslu. S tým súvisí aj pokles zamestnanosti v regióne v týchto oblastiach priemyslu, v dôsledku čoho narastá podiel neaktívneho obyvateľstva či odchod pracovnej sily mimo región.

Nitriansky kraj bol v posledných rokoch v miere zamestnanosti oproti ostatným krajom Slovenska na 4. mieste. Z dôvodu výbornej polohy kraja k hraniciam časť obyvateľstva nachádza pracovné príležitosti v zahraničí, hlavne v Maďarsku, ale aj v Českej republike a Rakúsku. Najviac pracovných príležitostí je v mestských sídlach a hlavne v krajskom meste Nitra. Priemysel je najväčším zamestnávateľom kraja.

V **Žilinskom kraji** má najvyššie zastúpenie priemyselná výroba, ďalej veľkoobchod, maloobchod a v neposlednej rade verejná správa a obrana.

Trh práce v **Banskobystrickom kraji** je charakterizovaný pretrvávajúcim nedostatkom voľných pracovných miest a nadpriemerne vysokou mierou nezamestnanosti, odlevom mladej pracovnej sily do miest a prehlbujúcou sa chudobou marginalizovaných skupín obyvateľov, predovšetkým v južných a východných okresoch kraja.

Prešovský kraj je charakteristický vysokou mierou nezamestnanosti a nízkou úrovňou miezd. Počet ľudí zamestnaných v hospodárstve dlhodobo vykazuje mierny ročný rast.

V **Košickom kraji** pracuje druhý najvyšší počet zamestnancov, no napriek tomu patrí k regiónom, kde je vyššia nezamestnanosť a mzdy nedosahujú celoslovenský priemer. Obyvatelia kraja pracujú predovšetkým v priemysle, obchode, školstve, verejnej správe, doprave, informačných technológiách, zdravotníctve či stavebníctve. V kraji je bežné dochádzanie do zamestnania. Najviac pracovníkov dochádza za prácou do Košíc, prípadne iných väčších miest.

⁴ Úrad vlády SR (2013). Návrh riešenia nájomného bývania so zameraním na zvýšenie podielu trhového nájomného bývania v SR. [Online]: www.rokovanie.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23120
„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje“

Nevyhnutnou súčasťou pre nastavenie SOK je aj preskúmanie legislatívnych podmienok a spracovanie návrhov, podnetov na úpravy legislatívneho prostredia CŽV v úzkej súčinnosti s rezortnými ministerstvami, predovšetkým Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej ako MŠVVaŠ SR).

2 STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Zavedenie systému overovania kvalifikácií do praxe vychádza najmä z nasledovných zdrojov k problematike celoživotného vzdelávania.

Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Vyhláška č. 97/2010 Z. z. Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o dokumentácii akreditovaného vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania, o obsahu žiadosti o akreditáciu vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania a o projekte vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania, o osvedčení o absolvovaní akreditovaného vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania, o náležitostiach osvedčenia o čiastočnej kvalifikácii a osvedčenia o úplnej kvalifikácii, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov

Národná analýza Validácia výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa v SR, vypracovaná odborom NSK a kontaktných bodov ŠIOV v roku 2016

Zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov

Vyhláška č. 124/2019 Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky z 12. apríla 2019, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 97/2010 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o dokumentácii akreditovaného vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania, o obsahu žiadosti o akreditáciu vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania a o projekte vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania, o osvedčení o absolvovaní akreditovaného vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania, o náležitostiach osvedčenia o čiastočnej kvalifikácii a osvedčenia o úplnej kvalifikácii.

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje“

Operačný program Ľudské zdroje na programové obdobie 2014 – 2020

Odporúčanie Rady o potvrdzovaní neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa (December 2012)

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov (COM(2020) 274 final): Európsky program v oblasti zručností pre udržateľnú konkurencieschopnosť, sociálnu spravodlivosť a odolnosť.

Európska príručka na uznávanie neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa (CEDEFOP, 2009, 2015)

Stratégia Európa 2020, schválená Európskou radou v roku 2010

SA 8000 Certifikačná norma o spoločenskej zodpovednosti organizácií

ISO 26000 Systém spoločenskej zodpovednosti

3 AUTORIZOVANÉ INŠTITÚCIE

Autorizovaná inštitúcia (ďalej ako AI) tvorí spolu s autorizujúcim orgánom, s národnými garantmi a autorizovanými osobami základný prvok systému overovania kvalifikácií. Autorizovanou inštitúciou je právnická osoba alebo fyzická osoba-podnikateľ, ktorá je po získaní autorizácie od MŠVVaŠ SR oprávnená realizovať overovanie kvalifikácií v rozsahu udelennej autorizácie. Podmienky na udelenie autorizácie na overovanie jednotlivých kvalifikácií sú definované v dokumente *Kritériá pre inštitucionálne súčasti SOK*.

Fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba môže požiadať o autorizáciu na overovanie kvalifikácie, ktorá má definovaný kvalifikačný a hodnotiaci štandard a spracovaný.

3.1 Úlohy autorizovanej inštitúcie

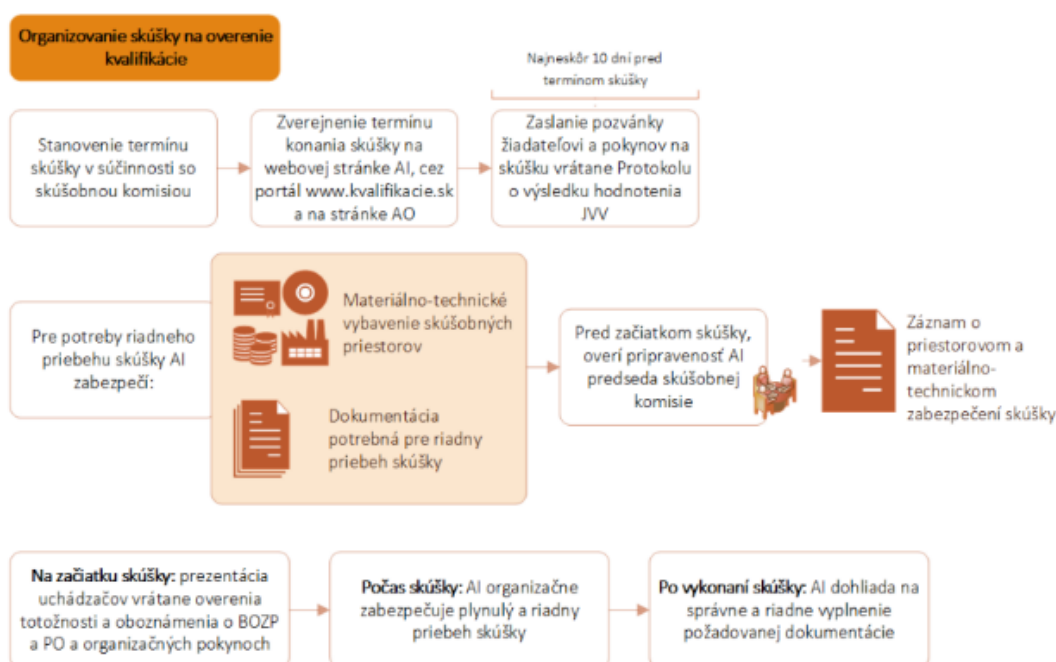
Hlavnou úlohou AI je plniť a dodržiavať podmienky na overenie kvalifikácie v súlade s hodnotiacim štandardom danej kvalifikácie podľa postupu uvedeného na portáli www.kvalifikacie.sk v časti Systém overovania kvalifikácií v súlade s dokumentmi *Hodnotiaci manuál kvalifikácie* a *Postupy súčastí systému overovania kvalifikácií*. Konkrétne ide o nasledujúce úlohy:

- informovať autorizujúci orgán o zmenách údajov týkajúcich sa profilu inštitúcie a údajov, ktoré majú vplyv na plnenie zákonom stanovených kritérií na AI,
- poskytovať záujemcom o overenie kvalifikácie poradenstvo a asistenciu pri identifikácii jednotiek vzdelávacích výstupov a ich dokladovaní podľa požiadaviek danej kvalifikácie (tvorba portfólia) a pri podaní prihlášky (1. a 2. fáza overovania kvalifikácie⁵),
- predložiť autorizujúcemu orgánu zoznam členov skúšobnej komisie na schválenie,
- po schválení zoznamu členov skúšobnej komisie autorizujúcim orgánom menovať členov skúšobnej komisie,
- informovať uchádzača o overenie kvalifikácie a autorizujúci orgán o termíne a mieste konania skúšky na overenie kvalifikácie,
- informovať uchádzača o overenie kvalifikácie o výsledku hodnotenia portfólia,
- zabezpečiť priestorové a materiálno-technické vybavenie skúšky na overenie kvalifikácie,
- zabezpečiť realizáciu 3. fázy overovania kvalifikácie - hodnotenie jednotiek vzdelávacích výstupov - podľa postupu určeného v hodnotiacom manuáli kvalifikácie/skupiny kvalifikácií,
- vystaviť osvedčenie o kvalifikácii absolventom overovania kvalifikácií v rámci 4. fázy overovania kvalifikácií,
- vytvoriť požadovanú dokumentáciu o realizácii overovania kvalifikácií uvedenú v dokumente *Postupy súčastí systému overovania kvalifikácií*,
- archivovať všetky dokumenty spojené s realizáciou overovania kvalifikácie, a to v zmysle zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a zákona č. 266/2015 Z.

⁵ Štyri fázy overovania kvalifikácií: 1. identifikácia jednotiek vzdelávacích výstupov, 2. dokumentácia jednotiek vzdelávacích výstupov, 3. hodnotenie jednotiek vzdelávacích výstupov, 4. certifikácia výsledkov hodnotenia.

z. zákon z 30. septembra 2015, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 395/2002 Z.z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov,

- viesť elektronický register účastníkov overovania kvalifikácie,
- trasovať absolventov overovania kvalifikácie,
- poskytovať súčinnosť pri kontrole priebehu overovania kvalifikácie vykonávanej autorizujúcim orgánom.

Obrázok 1. Organizovanie skúšky na overenie kvalifikácie

Zdroj: ŠIOV, 2022. Kritériá pre inštitucionálne súčasti systému overovania kvalifikácií v. 2.0

3.2 Kto sa môže stať autorizovanou inštitúciou

Autorizovanou inštitúciou sa môže stať právnická osoba, fyzická osoba – podnikateľ alebo samostatne zárobkovo činná osoba (ďalej aj ako „SZČO“), ktorá spĺňa podmienky kladené na overenie vybranej kvalifikácie. AI sa môžu stať nasledovné inštitúcie:

1. stredné odborné školy, spojené školy, špeciálne stredné školy, konzervatóriá, vysoké školy, strediská praktického vyučovania, pracoviská praktického vyučovania, centrá odborného vzdelávania a prípravy a univerzitné centrá ďalšieho vzdelávania,
2. právnické osoby, fyzické osoby – podnikatelia, samostatne zárobkovo činné osoby, stavovské a profesijné organizácie a zamestnávateľské organizácie.

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje“

3.3 Kritériá, ktoré musí AI spĺňať

AI musí pre udelenie autorizácie spĺňať nasledovné kritériá:

- predmet činnosti musí priamo súvisieť s overovanou kvalifikáciou alebo skupinou kvalifikácií,
- preukázať skúsenosť v činnosti priamo súvisiacej so vzdelávaním,
- preukázať priestorové, materiálne a technické vybavenie pre vykonávanie skúšky na overenie kvalifikácie podľa požiadaviek uvedených na portáli www.kvalifikacie.sk v časti Systém overovania kvalifikácií v súlade s dokumentom Hodnotiaci manuál kvalifikácie.

4 CIEĽOVÉ SKUPINY INFORMOVANIA

O autorizáciu môže požiadať široké spektrum inštitúcií. Medzi dve hlavné skupiny inštitúcií patria:

1. **vzdelávacie inštitúcie** - do tejto skupiny zaraďujeme vzdelávacie inštitúcie poskytujúce formálne alebo neformálne vzdelávanie. Predpokladáme najväčšie zastúpenie SOŠ (hlavne Centier odborného vzdelávania a prípravy (ďalej ako COVP) alebo škôl zapojených do duálneho vzdelávania), VŠ, univerzitných centier ďalšieho vzdelávania a vzdelávacích inštitúcií, ktoré organizujú akreditované vzdelávacie kurzy a pod.;
2. **zamestnávateľa a živnostníci** - do tejto skupiny zaraďujeme všetky právnické a fyzické osoby, ktoré realizujú podnikateľskú činnosť, zamestnávateľov (hlavne zamestnávateľa zapojení do duálneho vzdelávania) a pod.

Tento materiál je zameraný na SOŠ, VŠ a zamestnávateľov ako hlavné cieľové skupiny informovania o rozšírení svojich činností o CŽV v oblasti SOK.

Ako sme uviedli, SOK má význam z hľadiska regionálneho rozvoja a efektívneho zamestnávania pracovnej sily v mieste bydliska, preto uvádzame v nasledujúcich podkapitolách stručnú charakteristiku jednotlivých cieľových skupín informovania.

4.1 Stredné odborné školy

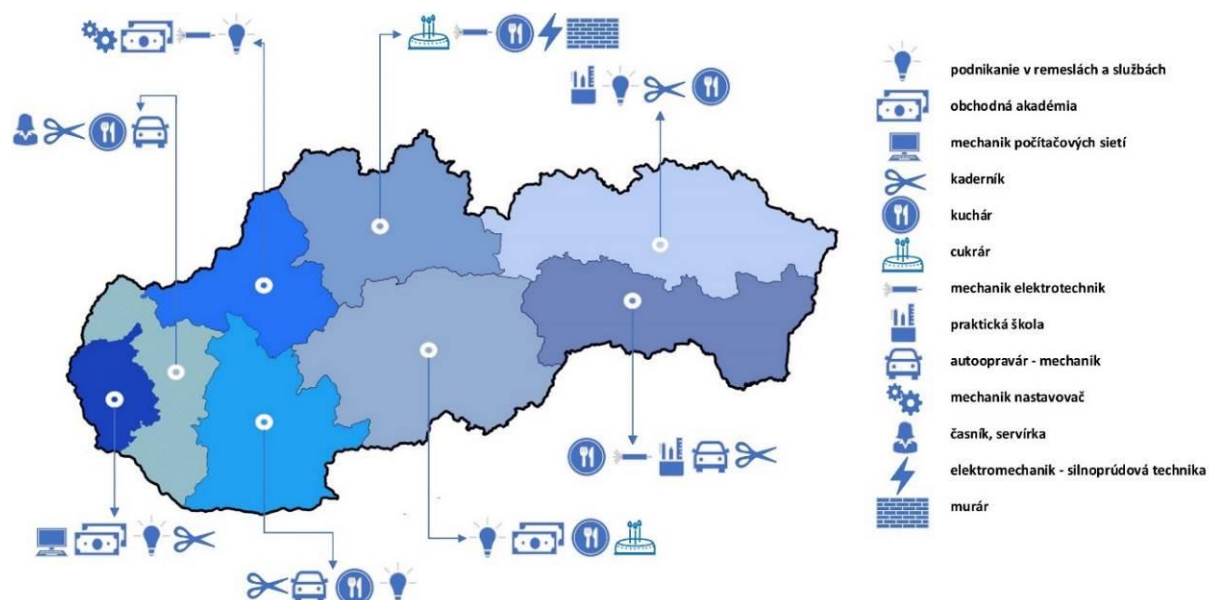
Stredné odborné školy sú vzdelávacie inštitúcie poskytujúce odborné vzdelávanie sústredujúce sa najmä na prípravu žiakov na výkon pracovných činností a ich plného uplatnenia v rámci pracovného trhu. Žiaci sa v nich pripravujú predovšetkým na výkon odborných činností, najmä technicko-hospodárskych, ekonomických, pedagogických, zdravotníckych, sociálno-právnych, správnych, umeleckých a kultúrnych, prípadne aj na štúdium na VŠ. Odborné vzdelávanie trvá najmenej dva a najviac päť rokov a prebieha na troch úrovniach: nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie a úplné stredné odborné vzdelávanie (Zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Aby bolo možné lepšie nastaviť komunikačné stratégie a metódy efektívneho informovania, je nevyhnutné poznať základné črty stredného odborného školstva. Systém overovania kvalifikácií nevyhnutne pre svoje fungovanie potrebuje AI, v ktorých by prebiehali skúšky na overenie kvalifikácie. SOŠ by mohli byť (po splnení podmienok) aj vďaka svojim skúsenostiam s organizáciou odborných zložiek maturitných skúšok autorizované ako autorizované inštitúcie.

SOŠ súhrnne ponúkajú 56 odborov z rôznych sektorov hospodárstva. Odbory, ktoré sú v SOŠ ponúkané v najväčšej miere, boli za šk. rok 2018/2019 napr. podnikanie v remeslách a službách (104 škôl), kuchár (97 škôl), autoopravár-mechanik (88 škôl), kaderník (85 škôl) či mechanik elektrotechnik (81 škôl). Odbory s najmenším zastúpením škôl sú napr. technik

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje“

mineralurg, umelecký rezbár, či elektromechanik (Centrum vedecko-technických informácií SR [CVTI SR] 2019).

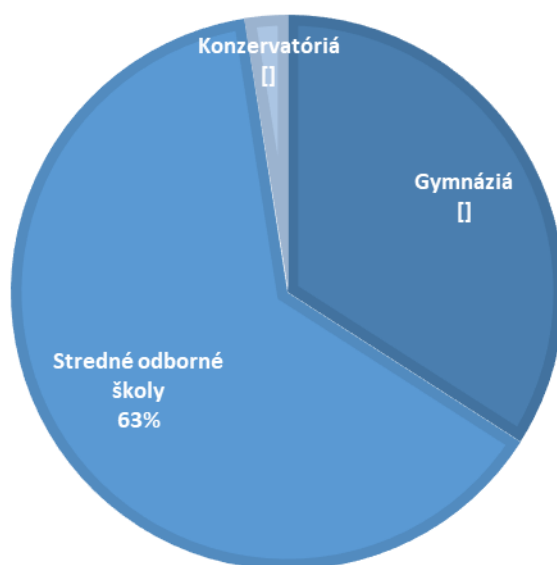
Obrázok 1. Rozdelenie najviac zastúpených študijných odborov v SOŠ v samosprávnych krajoch
Zdroj: CVTI SR 2019

Hlavnou úlohou stredného odborného vzdelávania na všetkých jeho úrovniach je príprava žiakov na výkon pracovných činností získaním odbornej kvalifikácie, a preto sú SOŠ dôležitou cieľovou skupinou projektu SOK. SOŠ zabezpečujú prípravu žiakov na vykonávanie profesie a získanie kvalifikácie v rámci praktického vyučovania a duálneho vzdelávania. SOŠ taktiež môžu získať oprávnenie používať označenie Centrum odborného vzdelávania a prípravy (ďalej ako COVP).

SOŠ, ktoré sú zároveň aj COVP, sú inštitúciami ďalšieho vzdelávania, úzko spolupracujú so zamestnávateľmi a stavovskými a profesijnými organizáciami a majú také priestorové, technické a materiálne vybavenie, ktoré im dovoľuje pripravovať žiakov na úrovni zvyšujúcej šance na ich uplatnenie na trhu práce.

Z celkového počtu stredných škôl (690), majú práve SOŠ najpočetnejšie zastúpenie v počte 438, čo predstavuje 63,5 %. V jednotlivých krajoch je početné a percentuálne rozloženie značne rozdielne. Najviac SOŠ je v Prešovskom kraji (68) a najmenej v Trenčianskom kraji (36). Pri percentuálnom rozložení je na prvom mieste Nitriansky kraj, kde 70,4 % zo všetkých stredných škôl sú SOŠ. Percentuálne sú SOŠ najmenej zastúpené v Bratislavskom kraji, kde je však spomedzi všetkých krajov najväčšia početnosť gymnázií (Kováč 2020).

■ Gymnázia ■ Stredné odborné školy ■ Konzervatóriá

Obrázok 2. Stredné odborné školy na Slovensku v samosprávnych krajoch

Zdroj: Kováč 2020

Spomedzi všetkých SOŠ na Slovensku je 81 zároveň COVP, čo predstavuje 18,5 % SOŠ. Kraj s najväčším počtom COVP je Žilinský kraj so 14 centrami COVP. Najväčšie percentuálne zastúpenie COVP zo všetkých SOŠ je v Trenčianskom kraji (27,8 %) a najmenšie v Prešovskom kraji (11,8 %) (RUZ SR, SPPK, SOPK, APZ, AZZZ 2020).

SOŠ majú okrem možnosti stať sa vzdelávacou inštitúciou CŽV a COVP aj možnosť stať sa školou poskytujúcou duálne vzdelávanie. Duálne vzdelávanie poskytuje žiakom príležitosť vykonávať odbornú prax priamo u zamestnávateľa, s ktorým má daná škola zmluvu, a tým zvýšiť pravdepodobnosť úspešného uplatnenia absolventov na pracovnom trhu. V súčasnosti je 35,8 % (157) SOŠ zapojených do projektu duálneho vzdelávania. Najviac SOŠ, ktoré ponúkajú duálne vzdelávanie je v Trenčianskom a Prešovskom kraji (oba po 25) a najmenej v Banskobystrickom kraji s 13 školami. V percentuálnom zastúpení škôl ponúkajúcich duálne vzdelávanie je na prvom mieste Trenčiansky kraj so 69,4 % SOŠ. Najmenšie percentuálne zastúpenie SOŠ v duálnom systéme má Banskobystrický kraj s 22 % (ŠIOV 2019).

Zo všetkých SOŠ na Slovensku je 35 škôl zároveň COVP a aj v duálnom systéme, čo predstavuje len 8% SOŠ. Najviac SOŠ, ktoré sú zároveň COVP a aj v duálnom systéme vzdelávania je v Košickom kraji so 6 školami. Trnavský kraj má iba 2 takéto školy, čo je spomedzi krajov najmenej čo do početnosti aj v percentuálnom zastúpení (4,3 %). Najväčšie percentuálne zastúpenie takýchto škôl má Trenčiansky kraj s 13,9 % škôl v kraji (CVTI SR 2019, ŠIOV 2019).

Tabuľka 1. Zastúpenie SOŠ v samosprávnych krajoch (n)

Zastúpenie SOŠ v samosprávnych krajoch				
Kraj	Celkový počet SOŠ v kraji	Počet SOŠ v duálnom systéme	Počet SOŠ ako COVP	Počet SOŠ duál + COVP
Trenčiansky kraj	36	25	10	5
Žilinský kraj	57	20	14	4
Košický kraj	61	24	12	6
Banskobystrický kraj	59	13	10	5
Nitriansky kraj	57	18	11	5
Bratislavský kraj	54	15	10	5
Trnavský kraj	46	17	6	2
Prešovský kraj	68	25	8	3

Zdroj: CVTI SR 2019

4.2 Vysoké školy

Medzi ďalšie významné cieľové skupiny metodiky patria vysoké školy. VŠ sú nevyhnutnou súčasťou formálneho vzdelávania.

Tabuľka 2. Vysoké školy na Slovensku

Vysoké školy na Slovensku			
Kraj	Štátne vysoké školy	Verejné vysoké školy	Súkromné vysoké školy
Bratislavský kraj	2	5	5
Trnavský kraj		2	2
Trenčiansky kraj		1	1
Nitriansky kraj		3	
Žilinský kraj	1	2	
Banskobystrický kraj		3	1
Prešovský kraj		1	1
Košický kraj		3	1

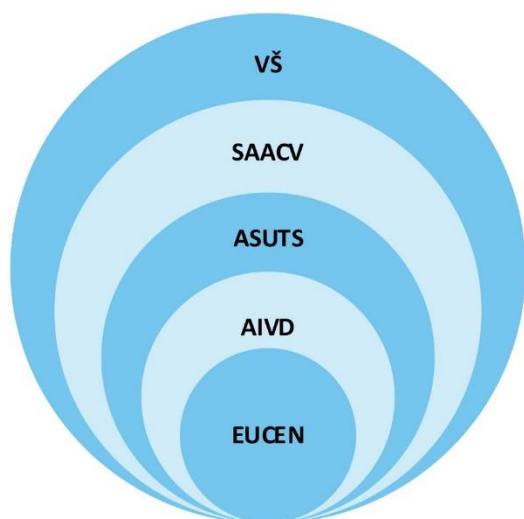
Zdroj: Ministerstvo školstva vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky [MŠVVaŠ SR] 2020

Celkovo máme na Slovensku 34 VŠ, konkrétne 3 štátne, 20 verejných a 11 súkromných vysokých škôl. V tabuľke 2 môžeme vidieť rozdelenie VŠ na Slovensku podľa jednotlivých krajov. Najviac zastúpených škôl, a to z rôznych oblastí (štátne, verejné, súkromné), sa nachádza v Bratislavskom kraji, následne v Trnavskom, Banskobystrickom a Košickom kraji (MŠVVaŠ SR 2020).

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje“

Existuje viacero organizácií, ktoré združujú VŠ z hľadiska ich pôsobnosti v ďalšom vzdelávaní, resp. CŽV:

- Slovenská akademická asociácia pre celoživotné vzdelávanie (ďalej ako SAACV) združuje VŠ SR alebo ich pracoviská alebo fyzické osoby zaoberajúce sa CŽV a presadzuje ich záujmy (SAACV 2020),
- Asociácia univerzít tretieho veku (ďalej ako ASUTS) združuje univerzity a VŠ v SR pôsobiace ako univerzity tretieho veku (ASUTS 2020),
- Asociácia inštitúcií vzdelávania dospelých v Slovenskej republike (ďalej ako AIVD) združuje inštitúcie zaoberajúce sa vzdelávaním dospelých a presadzuje ich spoločné záujmy, ciele a potreby. (AIVD 2020),
- Európska asociácia univerzitných centier pre celoživotné vzdelávanie (ďalej ako EUCEN) združuje VŠ a asociácie zaoberajúce sa CŽV (EUCEN 2020).

Aktuálne je na Slovensku 34 VŠ.

SAACV združuje až 20 slovenských VŠ.

ASUTS združuje školy pôsobiace ako univerzity tretieho veku a sú zastúpené počtom 18 VŠ.

AIVD v rámci pôsobenia asociácie sa spolupodieľa 5 VŠ.

EUCEN má zo Slovenska zastúpenie 2 VŠ pričom členom je aj vyššie spomínaná SAACV.

Obrázok 3. VŠ zapojené v jednotlivých asociáciách

Zdroj: MŠVVaŠ SR 2020; SAACV 2020; ASUTS 2020; AIVD 2020; EUCEN 2020

4.3 Zamestnávateľa

Prax na Slovensku ukazuje nevyhnutnú potrebu prepojenia trhu práce so systémom vzdelávania. Toto je možné len za aktívnej spolupráce subjektov pôsobiacich vo vzdelávaní a príprave jednotlivcov, ako aj zamestnávateľov a sociálnych partnerov.

Vďaka zmene zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorá má priniesť zmeny v systéme duálneho vzdelávania, sa tento systém môže stať atraktívnym nielen pre žiakov pri rozhodovaní o svojej budúcnosti, ale aj pre zamestnávateľov, predovšetkým malých a stredných podnikov, vrátane živnostníkov. Do systému sa postupne zapájajú ďalší zamestnávateľa. Jednou z podmienok je materiálno-technická pripravenosť zamestnávateľa, popri odbornej a personálnej pripravenosti.

Preto v rámci informovania zamestnávateľov o možnosti rozšíriť svoje aktivity o ČŽV v oblasti SOK navrhujeme osloviť v prvom rade tých, ktorí sú zapojení do duálneho vzdelávania. Vďaka už existujúcemu materiálno-technickému zabezpečeniu a skúsenosti s projektami sú možnými potenciálnymi kandidátmi stať sa AI pre SOK.

Podľa údajov z roku 2019 bolo v duálnom vzdelávaní zapojených viac ako 700 prevádzok z celého Slovenska. Najviac boli zastúpené prevádzky v Košickom kraji, nasledoval Prešovský, Nitriansky a Trenčiansky kraj, do 100 prevádzok bolo zapojených v Žilinskom, Bratislavskom, Banskobystrickom i Trnavskom kraji. **Ponuka učebných miest na školský rok 2019/2020 dosiahla 5055 miest. Najvyšší počet ponúkal Košický kraj – 854 miest, nasledoval Prešovský kraj s počtom 764, Bratislavský kraj – 743, Nitriansky kraj – 650, Žilinský kraj – 641, Trenčiansky kraj – 607, Banskobystrický kraj – 438 a Trnavský kraj s počtom 358 miest (ŠIOV, 2019).**

Samozrejme, v rámci celého Slovenska sú mnohé ďalšie právnické osoby či fyzické osoby - podnikatelia, u ktorých je možné predpokladať záujem zapojiť sa do SOK ako kandidátov na AI. Ako už bolo spomenuté, zavedenie SOK by mohlo mať nesporný význam z hľadiska regionálneho rozvoja a efektívneho zamestnávania jednotlivcov v mieste bydliska.

V nasledovnom prehľade je uvedené zastúpenie jednotlivých odvetví národného hospodárstva podľa krajov.

- Automobilový priemysel
- Strojársky priemysel
- Elektrotechnický priemysel
- IKT
- Hutnícky priemysel
- Chemický a farmaceutický
- Potravinársky priemysel
- Lesnícko-drevársky priemysel

Obrázok 4. Rozdelenie priemyslu podľa krajov

Zdroj: Slovenská agentúra rozvoja investícií a obchodu (SARIO) 2020 [cit. 2020-04-27]

Hlavné odvetvia **Bratislavského kraja** sú automobilový, chemický, strojársky, elektrotechnický, potravinársky priemysel a v neposlednom rade informačné technológie. Bratislavský kraj je zároveň najsilnejším krajom Slovenska, čo sa týka zastúpenia obchodu a služieb. Stavebníctvo je tiež jedným z hlavných odvetví.

Hlavné odvetvia pôsobiace v **Trnavskom kraji** sú automobilový, hutnícky, chemický a sklársky priemysel. Taktiež strojárstvo a elektronika.

Najrozvinutejšími odvetviami v **Nitrianskom kraji** sú papierenský, chemický, strojársky a automobilový priemysel. S príchodom automobilového priemyslu do tohto kraja sa do popredia dostáva aj elektrotechnický priemysel.

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje“

Najvýznamnejšími výrobnými odvetviami kraja sú strojársky, textilný a chemický (najmä gumárenský) priemysel. V **Trenčianskom kraji** sa rozvíjajú aj nové odvetvia. Elektrotechnická výroba a potravinárstvo majú tiež svoje výrazné zastúpenie.

Najvýkonnejšie spoločnosti v **Žilinskom kraji** pôsobia v odvetviach metalurgie, strojárstva, produkcie dreva, celulózy, papiera a príbuzných produktov. V porovnaní s ostatnými kraji má v Žilinskom kraji silnú pozíciu stavebníctvo. Okrem uvedených odvetví tu má významné postavenie elektrotechnický priemysel a telekomunikácie. Sú to odvetvia s dlhoročnou tradíciou. V súčasnosti najväčší rozvoj zaznamenáva automobilový priemysel.

Priemysel dosahuje vysokú koncentráciu na severe **Banskobystrického kraja**, kde sídlia najproduktívnejšie odvetvia ekonomiky — hutnícky (vďaka baníckej histórii regiónu), strojársky, automobilový, drevársky, farmaceutický a polygrafický priemysel. V južnej časti kraja má podstatné zastúpenie potravinársky priemysel a ostatné odvetvia súvisiace s poľnohospodárstvom. Charakteristickým pre Banskobystrický kraj je aj rozvoj služieb a obchodu.

Najdôležitejšími v **Prešovskom kraji**, z hľadiska výkonu a tiež exportu, sú potravinársky, chemický, strojársky a textilný priemysel. Silné postavenie elektrotechnického priemyslu v Prešovskom kraji sa zmenilo investovaním zahraničných spoločností do rozvoja tohto odvetvia aj v iných regiónoch Slovenska, no stále tu má výrazné zastúpenie.

Najvýznamnejšími odvetviami v **Košickom kraji** sú hutnícky, chemický a elektrotechnický priemysel. Výrazný vplyv na priemyselnú produkciu má práve hutnícky priemysel. V poslednom období Košický kraj zaznamenal značné investície aj do IT sektora (www.sario.sk 2019; www.finstat.sk 2019).

5 VÝZNAM ROZŠÍRENIA AKTIVÍT O CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE V OBLASTI SYSTÉMU OVEROVANIA KVALIFIKÁCIÍ

Európska komisia dňa 1. júla 2020 predstavila **Európsky program v oblasti zručností pre udržateľnú konkurencieschopnosť, sociálnu spravodlivosť a odolnosť** (ďalej ako Európsky program v oblasti zručností).

Dokument zastrešuje 12 akcií Európskej únie, ktoré majú za cieľ podporiť partnerstvá v oblasti zručností, zvyšovať kvalifikácie, rekvalifikovať sa a umožniť ľuďom učiť sa počas celého života. Okrem toho Európsky program v oblasti zručností má za cieľ podporiť rozvoj zručností v Európskej únii ako i pomôcť členským štátom pri zmiernovaní ekonomických dopadov pandémie COVID-19 a naštartovaní ekonomík.

Cieľom je zaručiť, aby sa právo na odbornú prípravu a celoživotné vzdelávanie, zakotvené v Európskom pilieri sociálnych práv, realizovalo v celej Európe – v mestách i vo vzdialených a vidieckych oblastiach. Investície do ľudí a ich zručností sú prioritou programu v záujme udržateľnej obnovy po pandémii COVID-19. Podniky potrebujú pracovníkov so zručnosťami, ktoré sú potrebné na zvládnutie zelenej a digitálnej transformácie, a ľudia musia mať možnosť získať náležité vzdelanie a odbornú prípravu, aby sa im darilo v živote.

5.1 Význam systému overovania kvalifikácií pre stredné odborné školy

V príprave na výkon zamestnania a uplatnenie sa na pracovnom trhu je regionálne školstvo vždy na prvom mieste. Stredné odborné školy sú v rámci siete škôl najpočetnejšie, a preto je vhodné predpokladať, že ich zapojenie do SOK bude pre efektívne fungovanie systému prospešné. Pre SOŠ je príprava na výkon zamestnania hlavným poslaním. SOŠ majú už v súčasnosti najužšie prepojenie so svetom zamestnávateľov vďaka možnosti poskytovať duálne vzdelávanie, ďalšie vzdelávanie, alebo stať sa COVP. Každá z týchto možností pre SOŠ prináša nesporne veľa výhod a pozitív. Veríme preto, že aj udelenie oprávnenia na výkon AI môžu SOŠ vnímať ako pozitívum.

Stredné odborné vzdelávanie v posledných rokoch vykazuje pokles počtu nielen žiakov, ale aj učiteľov a v menšej miere aj samotných škôl. Pokles žiakov stredných škôl je, okrem iného, zapríčinený aj demografickým vývojom, ktorý od roku 2000 ukazuje pokles populácie referenčnej skupiny 15-18 ročných. Tento trend by sa mal otočiť od roku 2022 a mal by opäť nastať nárast populácie referenčnej skupiny stredoškolských žiakov. Preto je veľmi dôležité pre SOŠ zvyšovať atraktivnosť odborného vzdelávania. Jednou z možností je rozšíriť svoje aktivity aj o oblasť ČŽV, napríklad zapojením do NP SOK. Vďaka tomu by SOŠ mohli zväčšiť svoju pôsobnosť a záber aj na osoby hľadajúce spôsob prehĺbenia existujúcej kvalifikácie alebo získania novej kvalifikácie. SOK je v tomto ohľade výnimočnou príležitosťou pre SOŠ posilniť svoj dosah na trh práce.

Zapojením sa do NP SOK získajú SOŠ možnosť byť jedným zo základných prvkov systému overovania kvalifikácií, dostať sa do povedomia verejnosti a prispieť k zvýšeniu kvality trhu práce. Vďaka medializácii SOK môžu SOŠ zvýšiť informovanosť o odboroch, ktoré ponúkajú. Hospodárstvo SR neustále zažíva nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje“

v rôznych odboroch. Tradične sa tento nedostatok riešil zapájaním mladých ľudí do odborného vzdelávania. To však nezaručuje, že po získaní kvalifikácie prostredníctvom formálneho vzdelávania budú absolventi danú kvalifikáciu aj využívať v praxi. Skúsenosť ukazuje, že mnoho absolventov nakoniec vykonáva inú profesiu ako tú, na ktorú získali kvalifikáciu. Účasť SOŠ v SOK umožní, aby SOŠ flexibilne a dynamicky reagovali na nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily a pomohli tým aj posilneniu niektorých odvetví hospodárstva.

NP SOK môže pomôcť SOŠ získať veľa cennej spolupráce s expertmi, zamestnávateľmi a VŠ, zviditeľniť študijné a učebné odbory, zlepšiť ponuku kvalifikovanej pracovnej sily, dynamickejšie reagovať na regionálne potreby trhu práce a v strednodobom až dlhodobom horizonte potenciálne zvýšiť počet záujemcov o odborné štúdium. Aby sa tento zámer vydaril, je nevyhnutné, aby zmeny, ktoré má SOK priniesť, boli zakotvené v legislatíve. Týka sa to samotných skúšok na overenie kvalifikácie, ale hlavne akceptovania kvalifikácie a vydávania osvedčení, ktoré úspešní účastníci získajú. Tieto osvedčenia musia byť považované za plnohodnotné osvedčenia o kvalifikácii, udeľované MŠVVaŠ SR a vnímané ako ekvivalentné s dokladmi z formálneho vzdelávania (napr. maturitné vysvedčenie, výučný list a podobne).

Význam rozšírenia aktivít SOŠ o oblasť ČŽV a ich zapojenie do SOK sa popri zlepšení spoločenského hodnotenia odborného vzdelania a kvalifikácií môže preniesť aj do lepšieho hodnotenia jednotlivých regiónov investormi a zamestnávateľmi. Keďže zriaďovateľom SOŠ je v prevažnej väčšine samosprávny kraj, bolo by aj v prospech kraja podporiť školy pri transformácii na inštitúcie ČŽV. Samosprávny kraj, v ktorom je odborné školstvo na vysokej úrovni a poskytuje žiadateľom o overenie kvalifikácie tieto možnosti, bude schopný podporiť pracovný trh v kraji, a tým zvýšiť svoju konkurencieschopnosť. Je odôvodnené predpokladať, že kraje, ktoré by si takúto možnosť vybrali, by boli vnímané zo strany zamestnávateľov pozitívnejšie z hľadiska ponuky kvalifikovanej pracovnej sily. Možnosť zvýšiť celkovú úroveň vzdelanosti a kvalifikovanosti pracovníkov v kraji by mohla viesť k zníženiu nezamestnanosti a tým aj k zvýšeniu životnej úrovne v kraji.

Do druhej skupiny zriaďovateľov patria cirkvi (19 škôl) a právnické osoby (85 škôl) (MŠVVaŠ SR 2020). V prípade cirkevných SOŠ (zriaďovateľom je cirkev alebo cirkevné spoločenstvo) význam rozšírenia aktivít o ČŽV a zapojenia do projektu SOK spočíva primárne v skvalitnení poskytovaného vzdelávania a v prípade súkromných SOŠ na dôvažok aj vo zvýšení svojej vlastnej konkurencieschopnosti v rámci súkromného školstva. Pre cirkevné a súkromné školy je účasť v projekte SOK prínosom aj v potenciálnom zvýšení informovanosti verejnosti o svojich aktivitách a tým aj zvýšení šancí na väčšie množstvo záujemcov o štúdium na týchto školách.

5.2 Význam systému overovania kvalifikácií pre vysoké školy

Podľa zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov vysoké školy naplňajú svoje poslanie hlavne výchovou odborníkov s najvyšším vzdelaním. Popri ostatných poslaniach je v zákone uvedené aj poskytovanie ďalšieho vzdelávania, organizovanie vzdelávania a organizovanie atestácií pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov. Na základe zákona zriaďujú VŠ aj univerzity tretieho veku a ďalšie činnosti súvisiace s ČŽV.

Najväčší význam zapojenia VŠ do CŽV v rámci SOK vnímame v nasledujúcich bodoch:

- možnosť byť jedným zo základných prvkov systému overovania kvalifikácií;
- dostať sa do povedomia verejnosti a prispieť k zvýšeniu kvality trhu práce;
- možnosť priameho prepojenia VŠ ako AI s trhom práce;
- nadviazanie spolupráce (partnerstiev) so zamestnávateľmi;
- vplyv na zníženie nezamestnanosti za kratšie obdobie v porovnaní so štúdiom na VŠ.

5.3 Význam systému overovania kvalifikácií pre zamestnávateľov

Cieľom pripravovaných zmien je okrem iného dosiahnuť plnohodnotné akceptovanie overenej kvalifikácie zamestnávateľmi. Zainteresovanosť zamestnávateľov v SOK je kľúčová pre budovanie dôvery v SOK, a tiež pre ubezpečenie, že overenie výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa by bolo akceptované spoločnosťou ako plnohodnotný ekvivalent výsledkov formálneho vzdelávania.

Je preto dôležité informovať zamestnávateľov o možnosti stať sa AI tak, aby sa do systému aktívne zapojili a nadobudli vďaka nemu nasledovné výhody:

- pri zmene legislatívy týkajúcej sa potrebného overenia kvalifikácie možnosť (ako AI) pružne reagovať na nové zákonné podmienky pre svojich zamestnancov, ako aj pre zamestnancov zamestnávateľov, ktorí AI nie sú;
- možnosť byť jedným zo základných prvkov systému overovania kvalifikácií;
- dostať sa do povedomia verejnosti a prispieť k zvýšeniu kvality trhu práce;
- podiel na uspokojovaní dopytu pri zamestnávaní pracovníkov vybraných kvalifikácií v rámci svojej spoločenskej zodpovednosti;
- možné zníženie nákladov na vzdelávanie svojich zamestnancov;
- cielené rozširovanie databázy uchádzačov o konkrétne a v mnohých prípadoch aj veľmi špecifické pozície;
- príprava databázy možných kandidátov na pracovné pozície sezónneho charakteru.

Vďaka registru absolventov overovania kvalifikácií a na základe informácií o výsledkoch overovania kvalifikácie majú tak zamestnávatelia ako AI okamžitý prehľad o jednotlivcoch, ktorých môžu v prípade potreby obsadenia konkrétnych pozícií osloviť na spoluprácu. Celý rad úkonov súvisiacich s obsadzovaním pracovných miest, ako napríklad nábor, skúmanie prijatých životopisov, realizácia pracovných pohovorov a posudzovanie výsledkov, bude mať AI vopred pripravený. Je však potrebné mať na spracovanie údajov uchádzačov o overenie kvalifikácie súhlas, spolu s vymedzením konkrétneho použitia.

Systém overovania kvalifikácií má pre zamestnávateľov okrem uvedených výhod aj ďalší význam. V prípade, že jednotlivci si dajú overiť svoju kvalifikáciu, zamestnávatelia:

- budú mať zjednodušené porovnávanie životopisov od uchádzačov o prácu (budú odbremenení od zdĺhavého skúmania či testovania vedomostí, zručností a kompetencií pri výbere uchádzačov o zamestnanie, bez ohľadu na pôvod osvedčenia - SOK/formálne vzdelanie);
- budú mať väčší výber pracovnej sily (zhoda ponuky a dopytu na trhu práce);

- proces identifikovania zamestnancov so správnym profilom a skúsenosťami bude rýchlejší a efektívnejší z hľadiska nákladov, spoľahlivejší a transparentnejší (čo môže zvýšiť ziskovosť, konkurencieschopnosť a produktivitu podnikov);
- budú mať nástroj na aktualizáciu a obnovu vnútropodnikových vedomostí, zručností a kompetencií.

Ak sa nepodari získať zamestnávateľov k účasti na SOK ako AI, mnohé kvalifikácie, ktoré na trhu práce chýbajú, nebudú môcť byť – pre nutnosť použiť materiálno-technické zabezpečenie – overené. Zamestnávateľom tak budú chýbať kvalifikovaní zamestnanci.

Výhody spojené s overovaním kvalifikácie zamestnancov sú tiež podložené skutočnosťou, že 40 % európskych zamestnávateľov uvádza, že nie sú schopní nájsť zamestnancov s požadovanými zručnosťami uprostred rýchlo sa meniaceho trhu práce (Enrodi, 2019).

6 VÝBER A OSLOVOVANIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN INFORMOVANIA

Pri vytváraní stratégie oslovovania jednotlivých cieľových skupín Metodiky je potrebné sa zamerať jednak na výber relevantných SOŠ, VŠ a zamestnávateľov a tiež na výber efektívnych nástrojov informovania.

6.1 Postup pri výbere cieľových skupín informovania

Pri výbere cieľových skupín informovania (SOŠ, VŠ, zamestnávateľov) bude v danej etape riešenia národného projektu Systém overovania kvalifikácií v SR nutné vychádzať zo zoznamu kvalifikácií odporúčaných na overenie jednotlivými sektorovými expertnými skupinami, špecifikovanými v dokumente *Návrh regionálnych potrieb CŽV vrátane vytvorenia plánu skúšok na overovanie kvalifikácií*. Na základe predmetného zoznamu kvalifikácií je potrebné vytipovať SOŠ, VŠ a zamestnávateľov, ktorí disponujú potrebným priestorovým a materiálno-technickým vybavením, spĺňajú všetky predpoklady a kritériá stať sa autorizovanou inštitúciou zabezpečujúcou realizáciu a priebeh skúšky na overenie kvalifikácie. Je potrebné orientovať sa na SOŠ, na ktorých je už etablovaný systém duálneho vzdelávania. Existuje predpoklad, že žiaci týchto škôl "tlmočia" svoje skúsenosti o prepojení vzdelávania s praxou svojmu sociálnemu okoliu, ktoré by sa nimi mohlo takisto inšpirovať a do SOK sa zapojiť. Pre SOK by bolo výhodné, aby sa čo najviac SOŠ s duálnym vzdelávaním stalo AI.

Pri výbere zamestnávateľov je dôležité brať ohľad na geografické, prírodné a priemyselné špecifiká regiónu a ich čo najefektívnejšie využitie. Dôležité bude vychádzať z 24 *sektorových stratégií* za jednotlivé sektory národného hospodárstva vypracovaných sektorovými expertnými skupinami, ďalej z regionálnych potrieb trhu práce uvedených v dokumente *Návrh regionálnych potrieb celoživotného vzdelávania vrátane vytvorenia plánu skúšok na overovanie kvalifikácií* a tiež z odbornosti sektorových expertných skupín a sociálnych partnerov (predovšetkým Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení).

Databázy inštitúcií, ktoré odporúčame osloviť a informovať ich o možnosti stať sa AI, tvoria elektronickú prílohu tejto Metodiky. Sú to:

Príloha 1	Databáza stredných odborných škôl,
Príloha 2	Databáza stredných odborných škôl a zamestnávateľov zapojených do systému duálneho vzdelávania,
Príloha 3	Zoznam stredných odborných škôl s oprávnením používať popri svojom názve aj označenie Centrum odborného vzdelávania a prípravy,
Príloha 4	Databáza vysokých škôl na Slovensku,
Príloha 5	Databáza zamestnávateľov podľa krajov.

6.2 Postup pri výbere efektívnych nástrojov informovania

Pri výbere efektívnych nástrojov informovania je potrebné dbať na špecifiká a rozdiely medzi jednotlivými typmi inštitúcií.

Z povahy regionálneho školstva a fungovania škôl ako vzdelávacích inštitúcií vyplýva, že **informovanosť stredných odborných škôl** bude pravdepodobne nutné zabezpečiť prostredníctvom iných foriem a kanálov komunikácie o projekte SOK ako v prípade VŠ a zamestnávateľov. SOŠ sa vždy budú snažiť zlepšiť informovanosť o svojich aktivitách a zvýšiť tým pravdepodobnosť väčšieho počtu záujemcov o štúdium. Odhliadnuc od rôznorodosti odborov a miery zapojenia škôl do rôznych iných štruktúr (duálne vzdelávanie, CŽV, COVP, SOŠ budú spravidla pozitívne naklonené možnosti zvýšiť svoj kredit).

Stredné odborné školy, ktoré nie sú zapojené do žiadnej zo spomínaných štruktúr, môžu mať silnejšiu motiváciu rozšíriť svoju ponuku o poskytovanie CŽV a stať sa AI.

Stredné odborné školy, ktoré už sú oprávnenými vzdelávacími inštitúciami, a teda už poskytujú CŽV, by zapojením do projektu SOK získali ďalšiu významnú funkciu v rámci rozširovania a získavania kvalifikácií potenciálne bez veľkých dodatočných zmien vo svojom fungovaní. Dosiahli by to tým, že by zapracovali svoje fungovanie ako AI do štruktúr poskytovania CŽV. Školy s oprávnením používať označenie COVP majú spolu so školami poskytujúcimi CŽV spoločné kvalitné a vhodné materiálno-technické vybavenie potrebné na vykonávanie funkcie AI. Preto by ich transformácia do tejto pozície bola taktiež potenciálne bez navýšenia nákladov a ich fungovanie ako COVP sa dá do istej miery zharmonizovať s poskytovaním overovania kvalifikácie.

Stredné odborné školy, ktoré sú zapojené do systému duálneho vzdelávania, majú veľmi úzke prepojenie na zamestnávateľov a o to citlivejšie vnímajú potreby pracovného trhu a majú aj dobrý prehľad o dopyte po pracovných pozíciách. Tieto školy by mohli mať tiež prospech z účasti v SOK ako AI.

Formy a kanály komunikácie so školami je potrebné nastaviť tak, aby mali čo možno najväčší dosah a odozvu zo strany SOŠ. Je preto potrebné zabezpečiť plnú informovanosť štyroch základných zložiek, ktoré ovplyvňujú fungovanie škôl, a to vedenie škôl, zriaďovatelia škôl, združenia škôl a odborové organizácie.

Vedenia škôl sú spolu so zriaďovateľmi v konečnom dôsledku tí, ktorí rozhodujú o zapojení škôl do projektu. Preto odporúčame poskytnúť informácie o NP SOK priamo riadiacim zamestnancom zodpovedným za vedenie škôl a odborov školstva. Pri komunikácii s vedeniami škôl je potrebné upraviť obsah komunikácie o detailnejší popis prínosu zapojenia školy do projektu SOK ako AI.

Zriaďovatelia škôl majú najväčší dosah na fungovanie škôl, je preto pochopiteľné zahrnúť aj ich do systému šírenia informovanosti o možnosti škôl stať sa AI. Kraj alebo okresný úrad majú veľa možností ako priamo a efektívne informovať školy, ktoré spadajú do ich zriaďovateľskej kompetencie. Na zvýšenie efektivity informovanosti škôl o možnostiach a výhodách CŽV a SOK odporúčame komunikovať nielen so školami, ale intenzívne spolupracovať aj so školskými sekciami a oddeleniami úradov samosprávnych krajov a odbormi školstva okresných úradov. Tie by pôsobili ako ďalší paralelný komunikačný kanál

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje“

o projekte SOK. Zriaďovatelia nesú zväčša zodpovednosť najmä za finančnú stránku riadenia školy, zabezpečovanie infraštruktúry, menovanie riaditeľa školy, zapojenie SOŠ do systému duálneho vzdelávania a za udelenie povolenia používať označenie COVP. Zriaďovatelia však majú v niektorých prípadoch tiež nepriamy vplyv aj na kvalitu vzdelávacieho procesu poskytovaním finančných prostriedkov nad rámec povinností a schvaľovaním vzdelávacích programov, vízie a stratégie rozvoja školy a výročnej správy o činnosti školy. Z dotazníkového prieskumu *To dá rozum*, uskutočneného v roku 2019, väčšina riaditeľov stredných škôl uvádza, že s pomocou vedenia školy s jej riadením sa na zriaďovateľov môžu veľmi spoľahnúť len v menšej miere, ale zároveň pozitívne hodnotia užšiu spoluprácu so zriaďovateľom. Z toho vyplýva, že zriaďovatelia môžu mať dosah aj na to, akým smerom sa škola bude uberať a majú možnosť školám pri skvalitnení vzdelávania pomáhať (To dá rozum 2019).

Napriek tomu, že SOK sa zameriava na overovanie kvalifikácií získaných mimo formálneho vzdelávania, systém pomôže školám rozšíriť svoj pozitívny dosah na vzdelanosť a kvalifikovanosť pracovnej sily v kraji a zároveň podporiť flexibilitu na trhu práce. Zriaďovatelia SOŠ (najmä samosprávne kraje) sú kľúčovými aktérmi v snahe zrealizovať efektívny SOK tým, že školám pomôžu v ich snahe stať sa AI.

Treba myslieť aj na fakt, že na niektorých školách môže mať učiteľ špecializovanú funkciu, napr. koordinátor projektov a pod. Bolo by vhodné osloviť aj jeho a zvýšiť tak záujem škôl zapojiť sa do SOK.

Vzhľadom na skutočnosť, že SOŠ sú členmi rôznych profesijných organizácií, bolo by vhodné v rámci informovanosti využiť aj tie. Medzi organizácie, ktoré združujú stredné odborné školy, patria Asociácia stredných odborných škôl Slovenska (ďalej ako ASOŠS), Asociácia stredných zdravotníckych škôl SR (ďalej ako ASZŠ SR). ASOŠS združuje 109 z celkového počtu 438 SOŠ a ASZŠ SR združuje 28 z 30 stredných zdravotníckych škôl (ASOŠS 2020, ASZŠ SR 2020). Tieto organizácie by pri informovanosti SOŠ o výhodách projektu SOK mohli fungovať ako ďalší paralelný komunikačný kanál so SOŠ. Uvedené organizácie by taktiež mohli informovať svojich členov o možnosti rozšíriť svoje aktivity o CŽV a tiež o možnosti požiadať o udelenie oprávnenia na výkon AI. Týmto spôsobom by boli SOŠ informované o SOK z dvoch smerov paralelne, t. j. zo samosprávy a združení, a tým by sa zabezpečila efektívnejšia informovanosť všetkých článkov zapojených do poskytovania stredného odborného vzdelávania.

Ďalšou z možností efektívnej informovanosti škôl je využívanie regionálnych expertov, ktorí by okrem svojho pôsobenia v médiách pri mediálnej propagácii projektu pôsobili aj ako ambasádori priamo na školách. Je možné zorganizovať webináre, jednodňové alebo viacdňové workshopy alebo konferencie, ktoré sa môžu konať v priestoroch škôl, aj mimo nich a na ktoré by boli osobne prizvaní učitelia a vedenia škôl. Tu by sa podrobnejšie dalo informovať o možnostiach a pozitívach projektu expertami.

Pre školy zapojené do systému duálneho vzdelávania by bolo efektívnou stratégiou (okrem vyššie spomenutých možností) aj využitie faktu, že dané školy majú zmluvu so zamestnávateľom, ktorý by mohol tiež pôsobiť ako jeden z informačných/komunikačných kanálov projektu.

Pri klasickom inzerovaní v printových médiách by bolo vhodné sústrediť sa na regionálne a lokálne médiá, ale taktiež aj na učiteľské noviny a informovanie na základe tlačových správ. V súčasnosti sa kladie veľký dôraz na informatizáciu vzdelávacieho procesu a učiteľia, žiaci, ale aj vedenie škôl často zbierajú inšpiráciu na internete, a preto ďalšia možnosť a vhodný nástroj ako nadviazať komunikáciu s cieľovými skupinami sú online médiá a stránky so vzdelávacím obsahom. Online reklama by bola najefektívnejšia z hľadiska dosahu na cieľovú skupinu vtedy, ak by bola umiestnená na portáloch s učebnými materiálmi a iným vzdelávacím obsahom.

Veľké podujatia ako výstavy, súťaže, konferencie a veľtrhy (Night of Chances – 16. 3. 2022 online, 6. 4. 2022 online, 20. 4. 2022 online, Medzinárodný veľtrh cvičných firiem, Veľtrh podnikateľských talentov - 5. 4. 2022 Bratislava, centrum Nivy, Gaudeamus – 4. – 6. 10. 2022 Incheba Expo Bratislava, Mladý tvorca a iné), ktoré sú organizované s cieľom propagácie vzdelania a vzdelávania, sú taktiež vhodnými miestami na oslovenie cieľových skupín. Na týchto podujatiach by sa informovanosť cieľových skupín mohla riešiť zriadením samostatného stánku venovaného projektu SOK.

Aby sa zvýšila efektivita komunikácie a informovanosti SOŠ, odporúčame využiť čo možno najväčšie množstvo z uvedených organizácií a aktérov v regionálnom školstve. Pre potreby informovanosti škôl odporúčame využiť nielen priamu komunikáciu so školami, ale aj nepriamu, cez profesijné organizácie, ktorých sú členmi, a tiež cez zriaďovateľov. Čo sa týka informovanosti učiteľov a zamestnancov škôl, ani tú netreba podceňovať. Učitelia môžu mať významný vplyv na fungovanie škôl a na to, v akých projektoch a aktivitách sa škola angažuje. K učiteľom odporúčame pristupovať nielen priamou komunikáciou, ale aj cez odbory a profesijné organizácie, ktorých sú členmi.

V neposlednom rade netreba zabudnúť na možnosť využívania klasických textových, vizuálnych a audiovizuálnych reklám. Tie by mohli zaistiť základnú informovanosť zainteresovaných osôb a zvýšiť informovanosť o projekte SOK. Pri týchto reklamných aktivitách by bolo vhodné využiť už uvedených expertov, ktorí sú tzv. ambasádormi alebo tvármi projektu.

Informovanosť vysokých škôl vo veci rozšírenia svojich činností je nevyhnutné smerovať priamo na vysoké školy niekoľkými informačnými cestami.

Vysoké školy združuje Rada vysokých škôl Slovenskej republiky, rektorov vysokých škôl zase Inštitút rektorskej konferencie. Za prvoradé považujeme oslovenie Rady ako najvyššieho orgánu samosprávy VŠ, Inštitútu slovenskej rektorskej konferencie alebo oslovenie jednotlivých škôl. Najefektívnejšou metódou by malo byť priame oslovenie, rokovanie a vyzdvihnutie prínosov zapojenia VŠ do SOK. V druhom rade je možnosť osloviť asociácie uvedené v kapitole 4.2 Metodiky, ktoré združujú VŠ a aktívne sa zapájajú do činností CŽV. Ďalšou efektívnou cestou informovanosti sú práve konferencie, ktoré jednotlivé asociácie usporadúvajú.

Iný spôsob informovanosti uvádzame tlačoviny. V rámci tlačovín je možné osloviť VŠ hneď niekoľkými spôsobmi, a to napríklad pomocou periodík, letákov, článkov zverejnených v tlačenej verzii, ale tak isto aj v online prostredí.

V rámci metodiky informovanosti je neopomenuteľná činnosť ambasádorov, ktorí budú vplývať pomocou médií nielen na potenciálne autorizované osoby či účastníkov skúšky, ale aj na autorizované inštitúcie. Pri informovanosti jednotlivých subjektov je dôležité neuprednostňovať niektoré z týchto inštitúcií, ale realizovať jednotný mediálny výstup na všetky inštitúcie, ktoré môžu splniť stanovené kritériá.

Efektívnym nástrojom **informovania zamestnávateľov** o možnosti podieľať sa na aktivite SOK, a tak prispieť v rámci spoločenskej zodpovednosti k optimalizácii prepojenia pracovného trhu a vzdelávacích zámerov v rámci sústavy CŽV a rozšíriť svoje aktivity, by mohli byť, ak to situácia dovoľí, primárne osobné stretnutia, alebo ich (v prípade nevyhnutnosti) nahradiť on-line stretnutiami. Cieľom stretnutí by mohlo byť predstavenie SOK, zdôraznenie pozitív z toho vyplývajúcich pre zamestnávateľov, uvedenie konkrétnych príkladov postupu na ozrejmienie jednoduchosti a dostupnosti SOK. Treba dodržať podmienku rešpektovania regionálneho rozloženia zamestnávateľov tak, aby bol SOK dostupný pre všetkých. Pre rozmanitosť odvetví navrhujeme osloviť zamestnávateľov najmä prostredníctvom zamestnávateľských organizácií či združení (uvedené v abecednom poradí), alebo podľa výberu dodávateľa. Ide o tieto organizácie a združenia:

Asociácia priemyselných zväzov (ďalej ako APZ), ktorá pri odbornom dialógu a aktívnej spolupráci s partnermi kladie dôraz na spoločné záujmy priemyslu a jeho konkurencieschopnosť (APZ 2020).

Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení (ďalej ako AZZZ) s pôsobnosťou takmer vo všetkých odvetviach hospodárstva. AZZZ bola založená na vytváranie podmienok pre dynamický rozvoj podnikania v SR a na ochranu a presadzovanie spoločných zamestnávateľských, podnikateľských a obchodných záujmov svojich členov (AZZZ 2020).

Klub 500 – členovia Klubu 500 taktiež výrazne prispievajú k rastu slovenskej ekonomiky a vytvárajú tisíce pracovných miest. Cieľom Klubu 500 je vytvárať kvalitné a konkurencieschopné podnikateľské prostredie, ktoré je na osoh všetkých podnikateľov a ich zamestnancov (Klub 500 2020).

Republiková únia zamestnávateľov (ďalej ako RUZ) ako jeden z členov Tripartity chráni podnikateľské práva a slobody svojich členov, snaží sa zlepšovať podnikateľské prostredie a zabezpečovať rovnosť šancí pre všetkých (RUZ 2020).

Slovenská obchodná a priemyselná komora (ďalej ako SOPK) – s pôsobnosťou naprieč celým hospodárstvom, a tiež v oblasti SOŠ. SOPK je nezávislým reprezentantom všeobecných záujmov slovenskej ekonomiky (SOPK 2020).

Združenie miest a obcí Slovenska (ďalej ako ZMOS) s celoslovenskou pôsobnosťou pre kvalifikácie aj z oblasti verejnej správy. ZMOS sa aktívne zapája do reformných procesov verejnej správy a svoje aktivity vyvíja tak vo vzťahu k svojim členom, ako aj vo vzťahu k národným orgánom, a tiež na európskej a medzinárodnej úrovni. (ZMOS 2019).

Po osobných stretnutiach so zástupcami uvedených subjektov sa predpokladá zainteresovanosť zúčastnených a následné informovanie samotných zamestnávateľov. Mnohí zo zamestnávateľov sú už zapojení do duálneho systému vzdelávania, čo by mohlo znamenať, že už spĺňajú požiadavku na materiálno-technické vybavenie, poznajú ŠIOV ako kvalitného

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje“

a strategického partnera pri realizácii projektov a taktiež si uvedomujú pozitíva vstupu do jednotlivých projektov. Možnosť konzultácií zamestnávateľov počas obdobia od informovania po samotnú účasť na SOK je samozrejmosťou.

Samotné oslovenie zamestnávateľov navrhujeme aj v rámci konferencií či veľtrhov organizovaných v rôznych regiónoch Slovenska, ako napríklad Newmatec (konferencia o trendoch v automobilovom a pridruženom priemysle – uskutoční sa 7. – 8. júna 2022 v Táloch), Elkon (elektrotechnická konferencia), Výrobný manažment (12. – 13. 10. 2022 v Žiline), Medzinárodný strojársky veľtrh (24. – 27. mája 2022 v Nitre), New Retail Summit (stretnutie zástupcov manažmentu obchodných firiem, ale aj dodávateľov tovarov, technológií a ďalších služieb pre obchod, uskutoční sa 19. – 20. apríla 2022 v Bratislave), SES (medzinárodná konferencia pre odborníkov z priemyslu, energetiky, školstva, štátnej správy, európskych a medzinárodných organizácií), IT&Telco (konferencia zameraná na aktuálne trendy a novinky z oblasti informačných technológií a telekomunikácií), CEO Forum (konferencia, ktorej cieľom je spájať úspešných generálnych riaditeľov z rôznych spoločností: 21. – 22. septembra 2022 v Bratislave), Horeca Manažment (konferencia pre odborníkov v hotelierstve a gastronómii) a pod. V mnohých prípadoch býva súčasťou programu konferencií a kongresov práve otázka vzdelávania v súčasnosti, hľadanie efektívnej zmeny do budúcnosti a nástrojov na jej realizáciu.

Taktiež odporúčame využiť na informovanie zamestnávateľov sociálne siete ako jeden z najefektívnejších nástrojov komunikácie, vo vzťahu k početnosti cieľovej skupiny oslovenej v danom čase. Ďalšou výhodou tejto formy informovania je možnosť veľmi jednoducho doplniť požadované informácie pre potenciálnych záujemcov o zapojenie do SOK.

Cieľom tohto procesu je účasť zamestnávateľov na SOK. Ich zainteresovanosť, využitie možnosti vplyvu na systém ČŽV, rozšírenie svojich aktivít a plnenie strategických cieľov s kvalitnou pracovnou silou je dôležitým a neodmysliteľným príspevkom pre naplnenie cieľov projektu.

Obsah informácie musí byť prispôbený danej cieľovej skupine informovania, musí byť personifikovaný vzhľadom na povahu oslovenej inštitúcie. Informácia o možnosti zapojenia sa do SOK musí zahŕňať:

- predstavenie NP SOK,
- postavenie a úlohy AI v SOK,
- zdôraznenie pozitív z toho vyplývajúcich pre SOŠ, VŠ, zamestnávateľov,
- informácia o nutnosti legislatívnych zmien, ktoré umožnia, aby SOK plnil svoju funkciu,
- odkaz na informácie o kritériách, ktoré musí inštitúcia pre udelenie autorizácie splňať, požiadavky na priestorové, materiálne a technické vybavenie pre overovanie kvalifikácie ako aj odkaz na formuláre žiadostí na www.kvalifikacie.sk.

Príklad mailového oslovenia cieľových skupín:

Predmet mailu: *Staňte sa autorizovanou inštitúciou*

Text:

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje“

Vážená pani/Vážený pán,

Štátny inštitút odborného vzdelávania realizuje **národný projekt Systém overovania kvalifikácií v SR**. Projekt prispieva k flexibilnému a efektívnemu pokrývaniu dopytu pracovného trhu po kvalifikovaných zamestnancoch, ktorí sa nemusia opäť vrátiť do školských lavíc, ale môžu si dať overiť kvalifikáciu. Projekt nastavuje systém overovania výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa. Uchádzači o overenie kvalifikácie si tak budú môcť dať overiť svoje vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré nadobudli mimo formálneho vzdelávania.

Touto cestou si Vás dovoľujeme informovať o možnosti **zapojenia sa do systému overovania kvalifikácií ako autorizovaná inštitúcia**. Autorizovanou inštitúciou je taká inštitúcia, ktorá je po získaní autorizácie od MŠVVaŠ SR oprávnená realizovať overovanie kvalifikácií v rozsahu udelenej autorizácie.

Priestory autorizovanej inštitúcie budú miestom realizácie skúšok na overovanie kvalifikácií. Autorizovaná inštitúcia zodpovedná za organizáciu overovania kvalifikácie - za zverejnenie prihlasovania sa na skúšku, registráciu záujemcov o overenie kvalifikácie, za organizačné zabezpečenie priebehu overovania kvalifikácií a za následné administratívne činnosti po uskutočnení overovania kvalifikácie. Autorizovaná inštitúcia zostavuje skúšobnú komisiu, ktorá bude skúšať a hodnotiť uchádzača a udeľuje osvedčenie o kvalifikácii. Autorizovanou inštitúciou sa môže stať právnická osoba, fyzická osoba – podnikateľ alebo samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá spĺňa podmienky kladené na overenie vybranej kvalifikácie.

Zapojenie sa do systému overovania kvalifikácií Vám umožní stať sa jedným zo základných prvkov systému overovania kvalifikácií, dostať sa do povedomia verejnosti a prispieť k zvýšeniu kvality a flexibility trhu práce. Aby sa tento zámer vydaril, je nevyhnutné, aby zmeny, ktoré má projekt priniesť, boli zakotvené v legislatíve. Týka sa to hlavne akceptovania kvalifikácie a vydávania osvedčení, ktoré úspešní absolventi získajú. Tieto osvedčenia budú považované za plnohodnotné osvedčenia o kvalifikácii, udeľované MŠVVaŠ SR a vnímané ako ekvivalentné s dokladmi z formálneho vzdelávania.

V prílohe si Vám dovoľujeme zaslať informácie o kritériách, ktoré musí inštitúcia pre udelenie autorizácie spĺňať. Požiadavky na priestorové, materiálne a technické vybavenie pre overovanie kvalifikácie nájdete na <https://www.kvalifikacie.sk/node/236>. Vzorové formuláre žiadosti o udelenie autorizácie sú k dispozícii na <https://www.kvalifikacie.sk/node/253>.

Pre ďalšie informácie kontaktuje prosím naše koordinačné miesto:

Štátny inštitút odborného vzdelávania
Korešpondenčná adresa: Bellova 54/a, 831 01 Bratislava
Adresa koordinačného miesta: Stromová 9, 831 01 Bratislava
sokpoint@siov.sk
0910 925 085

Tešíme sa na spoluprácu. S pozdravom,

Meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia, mailový a telefonický kontakt

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje“

Prílohou informačného mailu bude propagačný materiál/leták „Staňte sa autorizovanou inštitúciou“ (Obrázok 6) podľa príslušného odvetvia národného hospodárstva.

Príklad informačného materiálu obsahujúceho požiadavky na priestorové, materiálne a technické vybavenie AI na overenie kvalifikácie a zoznam dokumentov dokladujúcich splnenie kritérií na udelenie autorizácie inštitúcii zachytáva Obrázok 7.

NÁRODNÝ PROJEKT
SOK
SYSTÉM OVEROVANIA KVALIFIKÁCIÍ
v Slovenskej republike

Ciele projektu

komplexné nastavenie systému kvalifikácií a výsledkov vzdelávania získaných neformálnym vzdelávaním a informálnym učením sa v Slovenskej republike

Prínosy projektu

- uznanie a hodnotenie JVV
- potvrdenie vedomostí, zručností a kompetencií
- získanie osvedčenia o kvalifikácii
- flexibilita na trhu práce
- získanie zamestnania
- kariérny rast

Cieľové skupiny

- **zamestnanci**
- **samostatne** zárobkovo činné osoby
- **mladí ľudia** vo veku do 25 rokov
- **starší ľudia** v produktívnom veku
- **uchádzači** o zamestnanie

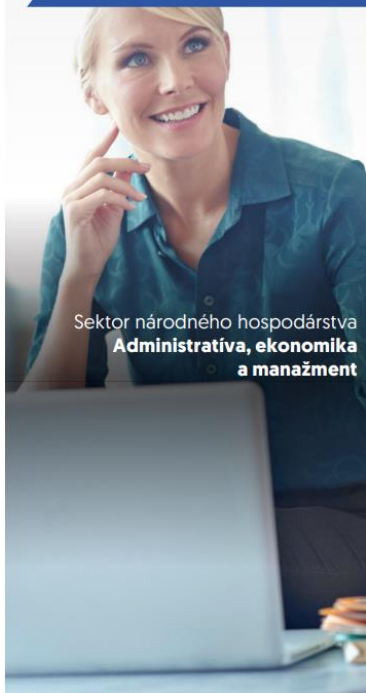
Výsledky projektu

- register národných garantov | **75 osôb**
- register autorizovaných osôb | **375 osôb**
- sieť autorizovaných inštitúcií | **120 inštitúcií**
- úspešní absolventi o overenie kvalifikácie | **1872 osôb**

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje

Staňte sa AUTORIZOVANOU INŠTITÚCIOU!

Sektor národného hospodárstva
**Administratíva, ekonomika
a manažment**

Čo je autorizovaná inštitúcia?

Inštitúcia, ktorá po získaní autorizácie od MSV a SR je oprávnená realizovať overovanie kvalifikácií v rozsahu udelennej autorizácie.

Prečo sa stať autorizovanou inštitúciou?

Možnosť byť jedným zo základných prvkov systému overovania kvalifikácií, dostať sa do povedomia verejnosti a prispieť k zvýšeniu kvality a flexibility trhu práce.

Úlohy autorizovanej inštitúcie

- vedie spis každého žiadateľa o overenie kvalifikácie,
- zabezpečuje zmluvňovanie AO a NG na výkon členov skúšobnej komisie a predsedu skúšobnej komisie,
- vystavuje menovacie dekréty členom skúšobnej komisie a predsedovi skúšobnej komisie,
- zodpovedá za prípravu skúšky,
- zodpovedá za administratívno-evidenčné činnosti súvisiace s realizáciou skúšky na overenie kvalifikácie,
- vystavuje a eviduje osvedčenia o kvalifikácii
- komunikuje so všetkými inštitucionálnymi súčasťami SOK,
- predkladá spis uchádzača členom skúšobnej komisie na uznanie JVV z portfólia uchádzača,
- zodpovedá za potrebné materiálo-technické vybavenie a jeho požadovanú úroveň na skúšku na overenie kvalifikácie

Aká inštitúcia sa môže stať autorizovanou?

- stredné odborné školy, spojené školy, špeciálne stredné školy, konzervatóriá, vysoké školy, strediská praktického vyučovania, pracoviská praktického vyučovania, centrá odborného vzdelávania a prípravy a univerzitné centrá ďalšieho vzdelávania,
- PO, FO – podnikatelia, SZČO, SaPO

Kritériá na autorizáciu

- predmet činnosti súvisiaci s overovanou kvalifikáciou alebo skupinou kvalifikácií
- preukázať skúsenosť s činnosťou priamo súvisiacou so vzdelávaním
- preukázať priestorové, materiálne a technické vybavenie pre vykonávanie skúšky na overenie kvalifikácie podľa požiadaviek uvedených na portáli www.kvalifikacie.sk v časti Systém overovania kvalifikácií v súlade s dokumentom Hodnotiaci manuál kvalifikácie

NÁRODNÝ PROJEKT
SOK
SYSTÉM OVEROVANIA KVALIFIKÁCIÍ
v Slovenskej republike

Partneri projektu

Kontakt

Štátny inštitút odborného vzdelávania

Korešpondenčná adresa

Bellova 54/a, 831 01, Bratislava

Adresa koordinačného miesta

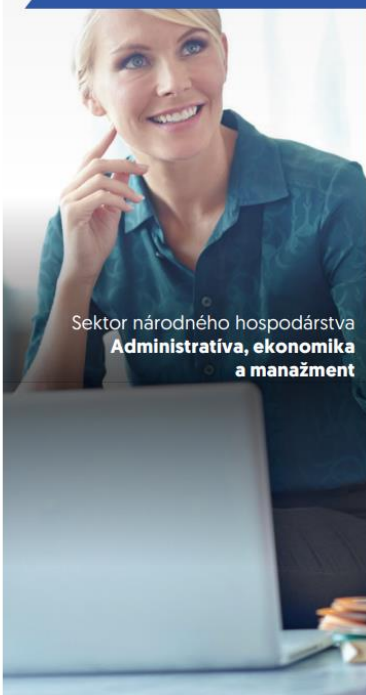
Stromová 9, 831 01 Bratislava

sokpoint@siov.sk

0910 925 085

www.kvalifikacie.sk

Staňte sa AUTORIZOVANOU INŠTITÚCIOU!

Sektor národného hospodárstva
**Administratíva, ekonomika
a manažment**

V ktorých kvalifikáciách?

Administratívny pracovník správy a evidencie majetku, Administratívny pracovník v advokátskej kancelárii, Administratívny pracovník v oblasti ľudských zdrojov, Administratívny pracovník v oblasti mzdového účtovníctva, Odborný administratívny asistent

Fakturant, Metodik účtovníctva, Nižší účtovník, Odborný pracovník mzdovej agendy

Informátor, Pracovník kontaktného centra, Pracovník podateľne, Prepisovač, Recepčný (okrem hotelového), Sekretárka, Supervízor zákazníckeho centra

Konzultant pre personálny lízing, Náborový konzultant, Riadiaci pracovník pre oblasť náboru a výberu pracovníkov, Špecialista náboru a výberu pracovníkov

Administratívny pracovník v oblasti štatistiky, Operátor dát

Obrázok 5. Příklad propagačního materiálu (letáku) "Staňte sa Autorizovanou inštitúciou"

Zdroj: ŠIOV, 2022

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje“

**Informácia pre autorizovanú
inštitúciu**

Kvalifikácia Pracovník v ťažbovej činnosti v lesníctve

Dokumenty dokladujúce splnenie kritérií pre udelenie autorizácie inštitúciu

- Žiadosť o udelenie autorizácie inštitúciu alebo: Žiadosť o udelenie autorizácie s odporúčaním návrhom stavovskej alebo profesijnej organizácie alebo zamestnávateľskej organizácie (Príloha č. 1 alebo Príloha č. 2)*,**
- Fotokópie dokumentov preukazujúcich predmet činnosti napr.:**
 - fotokópia nadačnej listiny s dňom zápisu nadácie do registra nadácií vyznačeným Ministerstvom vnútra SR alebo,
 - fotokópia stanov s dňom registrácie vyznačeným Ministerstvom vnútra SR
 - osvedčenie o spôsobilosti zamestnávateľa poskytovať praktické vyučovanie v systéme duálneho vzdelávania,
 - o iné obdobné pre subjekt záväzné dokumenty
- Zoznam priestorového, materiálneho a technického vybavenia pre vykonávanie skúšky na overenie kvalifikácie podľa nižšie uvedených požiadaviek (Príloha č. 3),**
- Čestné vyhlásenie o dodržiavaní zásad zabezpečovania kvality procesu overovania kvalifikácie s uvedením konkrétnych krokov podniknutých autorizovanou inštitúciou v tejto súvislosti (Príloha č. 4),**
- Návrh na autorizáciu autorizovanej inštitúcie zo strany stavovskej alebo profesijnej organizácie alebo zamestnávateľskej organizácie (Príloha č. 5) (ak relevantné),**
- Doklad o zaplatení poplatku (Počas pilotného overovania kvalifikácií v rámci NP SOK sa nebude vyžadovať zaplatenie poplatku. Po pilotnom overení kvalifikácií budú poplatky stanovené v zmysle zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch.).**

* Uchádzanie sa o autorizáciu prebieha podaním žiadosti o udelenie autorizácie, kedy sa záujemca hlási sám, bez odporúčacieho návrhu Stavovských a profesijných organizácií alebo Zamestnávateľských organizácií alebo podaním žiadosti o udelenie autorizácie s odporúčaním návrhom Stavovských a profesijných organizácií alebo Zamestnávateľských organizácií.

Požiadavky na priestorové, materiálne a technické vybavenie autorizovanej inštitúcie pre overovanie kvalifikácie

Priestory na realizáciu skúšky

- Dieľňa autorizovanej inštitúcie,
- Lesný porast,
- Sklad surových kmeňov – odvozné miesto, resp. manipulačno-expedičný sklad.

Materiálne vybavenie

- Strom v lese (prip. kmeň stromu v trenažéri na ťažbu dreva, resp. kmeň stromu s vetvami na trenažéri odvetvovania kmeňov),
- Benzín so zmiešaným olejom vhodný pre dvojtakté motory,
- Mazací olej v bandaskách s nalievacím hrdlom,
- Ceruzka,
- Lesnícka krieda.

Osobné ochranné pracovné pomôcky:

- Ochranná obuv,
- Ochranný oblek s protireznými vložkami,
- Ochranná prilba s chráničmi zraku a sluchu,
- Antivibračné rukavice,

Technické vybavenie a zariadenie

- Minimálne dve rôzne ručné motorové reťazové pily - z toho jedna určená na ťažbu dreva,
- Trenažér na ťažbu dreva (ak nie je možnosť lesného porastu),

- Trenažér na odvetvovanie kmeňov (ak nie je možnosť lesného porastu),
- Univerzálny kolesový traktor (UKT, resp. Špeciálny lesný kolesový traktor ŠLKT),
- Kálačka,
- Sekera,
- Pracovný stôl,
- Príručné náradie k dennej údržbe ručnej motorovej reťazovej pily,
- Ochranný kryt rezacej časti ručnej motorovej reťazovej pily,
- Pretlačacia lopatka,
- Ručný sťahovák zavesených stromov,
- Lesný obracák,
- Samonavijacie pásmo,
- Priemerka,
- Číselník dlhého dreva,
- Číselník krátkého dreva,
- Objemové tabuľky,
- Klíny,
- Spínač kmeňov.

Osobné ochranné pracovné pomôcky zabezpečí autorizovaná inštitúcia podľa potreby uchádzača v príslušnej konfekčnej veľkosti a príslušnej veľkosti ochranného obleku. Informácie o konfekčnej veľkosti OOPP a veľkosti ochranného obleku uchádzač uvedie pre autorizovanú inštitúciu v rámci prihlásenia na skúšku.

Obrázok 6. Příklad informačního materiálu týkajícího se požadavků na priestorové, materiálne a technické vybavenia AI

Zdroj: ŠIOV, 2022

ZÁVER

Vývoj slovenského hospodárstva je dynamický a niektoré odvetvia sa rozvíjajú rýchlejšie ako je schopnosť formálneho vzdelávania poskytnúť dostatočné množstvo kvalifikovaných pracovníkov. Z praxe je tiež známe, že množstvo ľudí nevykonáva takú prácu, na ktorú získalo kvalifikáciu v rámci formálneho vzdelávania. Tieto fakty predstavujú dva z hlavných dôvodov potreby vytvorenia systému, v ktorom zamestnávateľia a zamestnanci nemusia byť od formálneho vzdelávania závislí. **NP SOK má ambíciu byť práve tým nástrojom na flexibilné a efektívne pokrývanie dopytu pracovného trhu po kvalifikovaných zamestnancoch.** Ak má tento cieľ naplniť, je nevyhnutné, aby všetci zúčastnení a inštitúcie, ktoré by mohli tento projekt využiť, vedeli o jeho prínose a výhodách a porozumeli všetkým podmienkam participácie. Je tiež kľúčové, aby sa v rámci NP SOK dokázalo vytvoriť také legislatívne prostredie, ktoré by plne sfunkčnilo SOK a postavilo osvedčenia o kvalifikácii na úroveň iných dokladov, uznávaných zo strany MŠVVaŠ SR.

V tomto dokumente sme sa sústredili na tie inštitúcie, ktoré by mohli mať prospech z možnosti stať sa AI. Informovanosť predpokladaných cieľových skupín a jej efektivita a úspech závisia od dobrého nastavenia procesov komunikácie a spätnej väzby. Pri tom je treba brať ohľad na špecifiká a rozdiely tak medzi jednotlivými typmi inštitúcií, ako aj medzi regiónmi, a tým zabezpečiť čo možno najväčšie naplnenie možností a potenciálu systému overovania kvalifikácií.

ZOZNAM SKRATIEK

Skratka	Vysvetlenie skratky
AI	autorizovaná inštitúcia
AIVD	Asociácia inštitúcií vzdelávania dospelých v Slovenskej republike
AO	autorizovaná osoba
APZ	Asociácia priemyselných zväzov
ASOŠS	Asociácia stredných odborných škôl Slovenska
ASUTS	Asociácia univerzít tretieho veku
ASZŠ SR	Asociácia stredných zdravotníckych škôl Slovenskej republiky
AZZZ	Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení
COVP	Centrum odborného vzdelávania a prípravy
CŽV	celoživotné vzdelávanie
EUCEN	European university continuing education network (Európska asociácia univerzitných centier pre celoživotné vzdelávanie)
IT	informačné technológie
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
NG	národný garant
NP SOK	národný projekt Systém overovania kvalifikácií v Slovenskej republike
OVP	odborné vzdelávanie a príprava
RÚZ	Republiková únia zamestnávateľov
SAACV	Slovenská akademická asociácia pre celoživotné vzdelávanie
SOK	systém overovania kvalifikácií
SOŠ	stredná odborná škola
SOPK	Slovenská obchodná a priemyselná komora
SR	Slovenská republika
ÚPSVaR SR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
VŠ	vysoká škola
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska

ZOZNAM TABULIEK A OBRÁZKOV

Tabuľka 1.	Zastúpenie SOŠ v samosprávnych krajocho	15
Tabuľka 2.	Vysoké školy na Slovensku	15
Obrázok 1.	Organizovanie skúšky na overenie kvalifikácie	10
Obrázok 2.	Rozdelenie najviac zastúpených študijných odborov v SOŠ v samosprávnych krajocho	13
Obrázok 3.	Stredné odborné školy na Slovensku v samosprávnych krajocho	14
Obrázok 4.	VŠ zapojené v jednotlivých asociáciách	16
Obrázok 5.	Rozdelenie priemyslu podľa krajov	18
Obrázok 6.	Príklad letáku „Staňte sa autorizovanou inštitúciou“	32
Obrázok 7.	Príklad informačného materiálu k požiadavkám na priestorové, materiálne a technické vybavenie AI	33

ODPORÚČANÁ A POUŽITÁ LITERATÚRA

Asociácia inštitúcií vzdelávania dospelých v Slovenskej republike, 2010. *Zoznam členov asociácie*. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <http://www.aivd.sk/clenovia>

Asociácia priemyselných zväzov, 2018-2019. *O nás*. [cit. 2020-08-21]. Dostupné z: <https://www.asociaciapz.sk/o-nas/>

Asociácia stredných odborných škôl Slovenska, *Členovia*. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://www.asoss.sk/index.php/clenovia>

Asociácia stredných zdravotníckych škôl SR, 2020. *Členovia*. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <http://aszssr.sk/clenovia/>

Asociácia univerzít tretieho veku na Slovensku, *Členovia*. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://asutv.sk/clenovia/>

Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR, *Činnosť a ciele*. [cit. 2020-08-21]. Dostupné z: <https://www.azzz.sk/o-nas/cinnost-a-ciele/>

DINGA, J., ĎURANA, R., 2015. *Nezamestnanosť: Systémový problém slovenského hospodárstva* [online]. Bratislava: INEES. [cit. 2020-07-15]. ISBN 978-80-969765-5-3. Dostupné z: https://iness.sk/sites/default/files/media/file/pdf/publikacie/Nezamestnanost_Systemovy_prob_lem_slovenskeho_hospodarstva.pdf

ENDRODI, G., 2019. *European inventory on validation of non-formal and informal learning 2018 update. Thematic report: The role of validation in an upskilling pathway for young people not in education and training (NEETS), adults with low skills and long-term unemployed people* [online]. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: https://cumulus.cedefop.europa.eu/files/vetelib/2019/european_inventory_validation_2018_Upskilling.pdf

Európska asociácia univerzitných centier pre celoživotné vzdelávanie, *Členovia (members)*. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <http://www.eucen.eu/members/>

GUNIŠOVÁ, B., 2019. *Slovenská obchodná a priemyselná komora: Nezávislý reprezentant všeobecných záujmov slovenskej ekonomiky* [online]. Bratislava: Slovenská priemyselná a obchodná komora. [cit. 2020-04-27]. ISBN 978-80-89105-73-1. Dostupné z: http://web.sopk.sk/storage/cinnost_SOPK-v2019.pdf

HANOVÁ, M., MORAVČÍKOVÁ, D., REHÁK, Š. a VOZÁR, L., 2016. *Posilnenie úlohy vysokých škôl v regiónoch* [online]. Bratislava: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. [cit. 2020-04-27]. ISBN 978-80-972336-0-0. Dostupné z: <https://www.minedu.sk/data/att/10143.pdf>

HERICH, J., 2019. *Prognóza vývojev regionálneho školstva do roku 2025* [online]. Bratislava: Centrum vedecko-technických informácií SR. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: https://www.cvtisr.sk/buxus/docs//JH/Vykony_RS19.pdf

HERICH, J., KOVÁČ, M., 2020. *Vývojové tendencie ukazovateľov materských, základných a stredných škôl: Trendová analýza 2000 - 2019* [online]. Bratislava: Centrum vedecko-technických informácií SR. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: https://www.cvtisr.sk/buxus/docs//JH/Vyvojove_tendencie_20.pdf

Klub 500, 2020. *O nás*. [cit. 2020-08-21]. Dostupné z: www.klub500.sk/o-nas/

Komisia Európskych spoločenských, 2020. *Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov (COM(2020) 274 final): Európsky program v oblasti zručností pre udržateľnú konkurencieschopnosť, sociálnu spravodlivosť a odolnosť*. [online]. [cit. 2021-04-29]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0274&>

KOVÁČ, M., 2020. *Sústava škôl a školských zariadení v číslach: Kvantitatívna deskripcia 2000 – 2019* [online]. Bratislava: Centrum vedecko-technických informácií SR. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: https://www.cvtisr.sk/buxus/docs//JH/Sustava_S-SZ20.xls

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, 2020. *Vysoké školy v Slovenskej republike* [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://www.minedu.sk/vysoke-skoly-v-slovenskej-republike/>

Rada vysokých škôl Slovenskej republiky, 2020. *Štatút RVŠ*. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://www.radavs.sk/rada-vysokych-skol-sr/statut-rvs/>

Republiková únia zamestnávateľov, 2016. *O nás*. [cit. 2020-08-21]. Dostupné z: <https://ruzsir.sk/o-nas>

Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu, 2020. *Regionálne prehľady podľa krajov*. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://www.sario.sk/sk/investujte-na-slovensku/regionalne-prehlady>

Slovenská akademická asociácia pre celoživotné vzdelávanie, *Členovia*. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <http://saacv.sk/clenovia/>

Slovenská obchodná a priemyselná komora, 2019. *Nezávislí reprezentant všeobecných záujmov slovenskej ekonomiky* [online]. Bratislava: Slovenská obchodná a priemyselná komora. [cit. 2020-04-27]. ISBN 978-80-89105-73-1. Dostupné z: http://web.sopk.sk/storage/cinnost_SOPK-v2019.pdf

ŠIOV, 2019. *Aktuálna ponuka v systéme duálneho vzdelávania na šk.rok 2019-2020*. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <http://dualnysystem.sk/aktualna-ponuka-v-systeme-dualneho-vzdelavania-na-sk-rok-2019-2020/>

ŠIOV, 2022. Kritériá pre inštitucionálne súčasti systému overovania kvalifikácií v. 2.0. Bratislava: Štátny inštitút odborného vzdelávania

ŠIOV, 2022. Návrh regionálnych potrieb celoživotného vzdelávania vrátane vytvorenia plánu skúšok na overovanie kvalifikácií v. 2.0. Bratislava: Štátny inštitút odborného vzdelávania

ŠIOV, 2022. Obsahové zameranie návrhu legislatívnych zmien v súvislosti s implementáciou národného projektu systém overovania kvalifikácií v SR v. 0.7. Bratislava: Štátny inštitút odborného vzdelávania

ŠIOV, 2022. Postupy súčastí systému overovania kvalifikácií v. 2.0. Bratislava: Štátny inštitút odborného vzdelávania

ŠPILKA, J., 2019a. *Bratislavský kraj v číslach* [online]. (Kód publikácie: 1090419). Bratislava: Štatistický úrad Slovenskej republiky. [cit. 2020-04-27]. ISBN 978-80-8121-721-0. Dostupné z: https://www.sario.sk/sites/default/files/content/files/Bratislavsky_kraj.pdf

ŠPILKA, J., 2019b. *Košický kraj v číslach* [online]. (Kód publikácie: 8090419). Bratislava: Štatistický úrad Slovenskej republiky. [cit. 2020-04-27]. ISBN 978-80-8121-735-7. Dostupné z: https://www.sario.sk/sites/default/files/content/files/Kosicky_kraj.pdf

ŠPILKA, J., 2019c. *Trenčiansky kraj v číslach* [online]. (Kód publikácie: 3090419). Bratislava: Štatistický úrad Slovenskej republiky. [cit. 2020-04-27]. ISBN 978-80-8121-725-8. Dostupné z: https://www.sario.sk/sites/default/files/content/files/Trenciansky_kraj.pdf

ŠPILKA, J., 2019d. *Prešovský kraj v číslach* [online]. (Kód publikácie: 7090419). Bratislava: Štatistický úrad Slovenskej republiky. [cit. 2020-04-27]. ISBN 978-80-8121-733-3. Dostupné z: https://www.sario.sk/sites/default/files/content/files/Presovsky_kraj.pdf

ŠPILKA, J., 2019e. *Banskobystrický kraj v číslach* [online]. (Kód publikácie: 6090419). Bratislava: Štatistický úrad Slovenskej republiky. [cit. 2020-04-27]. ISBN 978-80-8121-731-9. Dostupné z: https://www.sario.sk/sites/default/files/content/files/Banskobystricky_kraj.pdf

ŠPILKA, J., 2019f. *Nitriansky kraj v číslach* [online]. (Kód publikácie: 4090419). Bratislava: Štatistický úrad Slovenskej republiky. [cit. 2020-04-27]. ISBN 978-80-8121-727-2. Dostupné z: https://www.sario.sk/sites/default/files/content/files/Nitriansky_kraj.pdf

ŠPILKA, J., 2019g. *Trnavský kraj v číslach* [online]. (Kód publikácie: 2090419). Bratislava: Štatistický úrad Slovenskej republiky. [cit. 2020-04-27]. ISBN 978-80-8121-723-4. Dostupné z: https://www.sario.sk/sites/default/files/content/files/Trnavsky_kraj.pdf

ŠPILKA, J., 2019h. *Žilinský kraj v číslach* [online]. (Kód publikácie: 5090419). Bratislava: Štatistický úrad Slovenskej republiky. [cit. 2020-04-27]. ISBN 978-80-8121-729-6. Dostupné z: https://www.sario.sk/sites/default/files/content/files/Zilinsky_kraj.pdf

To dá rozum, Analýza zistení o stave školstva na Slovensku [online]. [cit. 2020-25-11]. Dostupné z: <https://analyza.todarovum.sk/docs/494540001bd1a/#samospravne-organy-skoly-sa-na-jej-riadeni-podielaju-len-v-m>

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje“

Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2002/131/ZZ_2002_131_20200425.pdf

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2008/245/ZZ_2008_245_20200425.pdf

Zákon č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2009/568/ZZ_2009_568_20150901.pdf

Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2003/596/ZZ_2003_596_20150901.pdf

Zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2015/61/ZZ_2015_61_20180901.pdf

Zbierka zákonov Slovenskej republiky, 2018. *Príloha č. 9 Vyhlášky č. 251/2018 Z. z. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky o sústave odborov vzdelávania pre stredné školy a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania* [online]. Bratislava: Úrad vlády Slovenskej republiky. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2018/251/ZZ_2018_251_20191001.pdf

Zbierka zákonov Slovenskej republiky, 2018. *Príloha č. 3-6 Vyhlášky č. 251/2018 Z. z. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky o sústave odborov vzdelávania pre stredné školy a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania* [online]. Bratislava: Úrad vlády Slovenskej republiky. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2018/251/ZZ_2018_251_20191001.pdf

Združenie miest a obcí Slovenska, ZMOS – *charakteristika, činnosť a štruktúra*. [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://www.zmos.sk/zmos.html>

ZOZNAM ELEKTRONICKÝCH PRÍLOH

Príloha 1	Databáza stredných odborných škôl
Príloha 2	Databáza stredných odborných škôl a zamestnávateľov zapojených do systému duálneho vzdelávania
Príloha 3	Zoznam stredných odborných škôl s oprávnením používať popri svojom názve aj označenie Centrum odborného vzdelávania a prípravy
Príloha 4	Databáza vysokých škôl na Slovensku
Príloha 5	Databáza zamestnávateľov podľa krajov